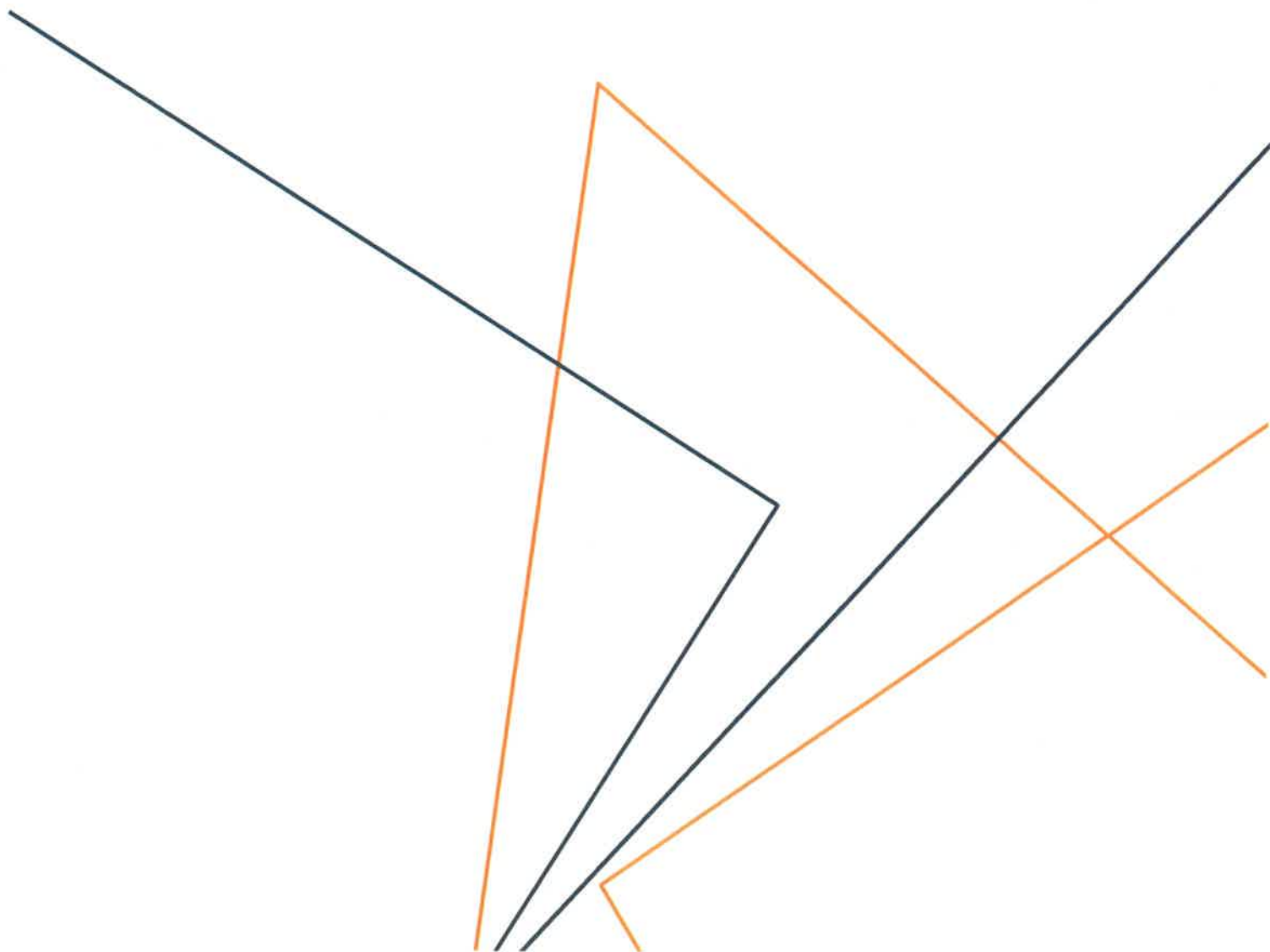

Załącznik nr 13. Informacja z działalności Książnicy Stargardzkiej w 2020 roku

Stargard, maj 2021

INFORMACJA Z DZIAŁALNOŚCI KSIĄŻNICY STARGARDZKIEJ W 2020 ROKU

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Podstawowe informacje

Książnica Stargardzka jest samorządową instytucją kultury, prowadzącą działalność biblioteczną na terenie Rzeczypospolitej Polskiej ze szczególnym uwzględnieniem miasta Stargard i powiatu stargardzkiego. Książnica zapewnia obsługę biblioteczną mieszkańców miasta oraz wszystkich innych zarejestrowanych czytelników, służy zaspokajaniu ich potrzeb naukowych i czytelniczych, dba o rozwój zainteresowań twórczych. Służy upowszechnianiu wiedzy, nauki i kultury w oparciu o sprawnie funkcjonujący system informacji naukowej i wymiany międzybibliotecznej. Funkcjonowanie Książnicy reguluje ustawa z dnia 27 czerwca 1997 roku o bibliotekach¹, ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 25 października 1991 r.² oraz akt o utworzeniu i statucie Książnicy Stargardzkiej. W świetle ich zapisów do podstawowych zadań gminnej biblioteki publicznej realizującej zadania powiatowej biblioteki publicznej na podstawie stosownego porozumienia, należy:

- 1/ gromadzenie, opracowywanie i inwentaryzowanie zbiorów bibliotecznych,
- 2/ udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie do domu oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych,
- 3/ tworzenie systemu informacji naukowej i bibliograficznej ze szczególnym uwzględnieniem bibliografii regionalnej,
- 4/ działalność edukacyjna popularyzująca książkę i czytelnictwo oraz działalność naukowo-wydawnicza,
- 5/ współpraca, nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów oświatowo-kulturalnych oraz naukowych w zakresie upowszechniania zbiorów bibliotecznych ze szkołami, placówkami oświaty pozaszkolnej, placówkami kultury oraz organizacjami i stowarzyszeniami,
- 6/ udzielanie bibliotekom na terenie powiatu stargardzkiego pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej,
- 7/ sprawowanie nadzoru merytorycznego w zakresie realizacji przez gminne biblioteki publiczne zadań określonych w art. 27 ust. 5 ustawy o bibliotekach.

2. Obiekty, w których prowadzona jest działalność Książnicy

Do połowy kwietnia zeszłego roku Książnica Stargardzka użytkowała zabytkowy obiekt kamienicy mieszczańsko-kupieckiej z XVI wieku (Dom Rohledera) z dobudowanym pawilonem współczesnym o łącznej powierzchni użytkowej 2173 m², potem przenieśliśmy się do budynku byłego Gimnazjum Katolickiego na ul. Wojska Polskiego (246 m²).

Książnica Stargardzka posiada także dwie filie biblioteczne:

- nr 1 - o powierzchni 96,10 m², usytuowaną na osiedlu Letnim,
- nr 2 - o powierzchni 58,81 m², usytuowaną na osiedlu Lotnisko (funkcjonującą od marca 2016 roku).

Główna siedziba biblioteki, czyli budynek mieszczący się przy ul. Mieszka I nr 1, jest własnością Gminy Miasto Stargard. Książnica Stargardzka posiada nieodpłatne prawo użytkowania tego budynku na czas nieokreślony. W chwili obecnej Książnica Stargardzka prowadzi swoją działalność w siedzibie zastępczej, którą użytkuje na mocy umowy najmu zawartej z Rzymsko-Katolicką Parafią św. Józefa w Stargardzie (przy kościele św. Jana).

¹ Dz.U. z 2019 roku poz. 1479

² Dz.U. z 2020 roku poz. 194

Długoterminowe umowy na najem lokali, Książnica zawarła z dwoma podmiotami za lokale, w których funkcjonują obydwie filie biblioteczne. Podmiotami, z którymi zawarliśmy te umowy są Spółdzielnia Mieszkaniowa os. Zachód A7 oraz Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego.

Długoterminowe umowy na najem pomieszczeń Książnica zawarła z dwoma osobami fizycznymi za pomieszczenia, w których funkcjonowała Piwnica Artystyczna Art Cafe i za pomieszczenie przeznaczone na garaż samochodowy. W przypadku tych umów Książnica Stargardzka była stroną wynajmującą. Ze względu na rozpoczęcie prac remontowych w budynku biblioteki, obydwie umowy zostały rozwiązane.

W 2020 roku, podobnie jak w latach 2018-2019, biblioteka nie poniosła żadnych wydatków inwestycyjnych. W ubiegłym roku konieczne stało się jednak przystosowanie naszej tymczasowej siedziby do funkcjonowania - dokonania wielu napraw i zabiegów odświeżających ten zaniedbany obiekt (położono sieć informatyczną, sieć telefoniczną, założono monitoring, wymieniono oświetlenie, naprawiono instalację grzewczą).

3. Organizacja Książnicy Stargardzkiej

Organizację wewnętrzną Książnicy określa Regulamin Organizacyjny nadany przez Dyrektora, po zasięgnięciu opinii Organizatora.

W siedzibie głównej biblioteki usytuowanej przy ulicy Mieszka I nr 1, a obecnie przy ulicy Wojska Polskiego nr 3, funkcjonują następujące działy: Czytelnia Główna i Informatorium Naukowe, Wypożyczalnia Główna, Dział Pedagogiczny, Dział Dziecięco-Młodzieżowy, Dział Multimedialny, Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów Bibliotecznych, Dział Instrukcyjno-Metodyczny oraz Dział Administracyjno-Gospodarczy.

Poza siedzibą główną, Książnica Stargardzka dysponuje wspomnianymi wyżej dwiema placówkami filialnymi. Filia nr 1 funkcjonuje przy ulicy Pogodnej 16U/1, Filia nr 2 funkcjonuje przy ulicy Czesława Tańskiego 6e/9.

4. Zatrudnienie

Stan zatrudnienia w Książnicy na koniec roku 2020 wynosił 21 etatów (22 osoby), w tym:

1. Pracownicy merytoryczni – 14 osób (14 etatów), w tym:
 - 11 etatów to bibliotekarze obsługujący czytelników,
 - 3 etaty to bibliotekarze w działach zamkniętych (zajmujący się gromadzeniem, opracowaniem i kontrolą zbiorów bibliotecznych oraz działalnością instrukcyjno-metodyczną na rzecz bibliotek w powiecie).
2. Pracownicy obsługi - 3 osoby (2,5 etatu): dwie pracownice gospodarcze (2 etaty) i konserwator (0,5 etatu).
3. Pracownicy administracji – 5 osób (4,5 etatu) – w tym dyrektor, wicedyrektor, główna księgowa, specjalista ds. kadr (razem 4 etaty) oraz informatyk (0,5 etatu).

Przeciętne zatrudnienie w Książnicy Stargardzkiej w 2020 roku wynosiło 21,33 etatu.

Pracownicy doangażowani (instruktorzy zajęć edukacyjnych, literaci prowadzący spotkania autorskie itp.), z którymi zawarto umowę zlecenie lub umowę o dzieło to 6 osób (10 umów).

Poniżej zestawienie wielkości zatrudnienia w ostatnich 3 latach. Podano przeciętny stan zatrudnienia w roku kalendarzowym.

Etaty	Pracownicy merytoryczni (etaty)	Pracownicy obsługi	Pracownicy administracji	Razem	Instruktorzy / Pracownicy doangażowani (ilość osób)
Rok 2018	15,46	2,5	3,48	21,44 etatu	2
Rok 2019	15,83	2,5	4,5	22,83 etatu	9
Rok 2020	14,33	2,5	4,5	21,33 etatu	6

Stan zatrudnienia w Książnicy Stargardzkiej, z przyczyn ekonomicznych, wykazuje tendencje spadkowe.

5. Specyfika sytuacji Książnicy Stargardzkiej w 2020 roku

Rok 2020 zapisał się w działalności Książnicy Stargardzkiej jako rok niezwykle trudnych wyzwań. Nie tylko z powodu pandemii Covid-19, która stała się ogromnym zagrożeniem dla zdrowia publicznego. Pandemia miała i nadal ma poważne konsekwencje dotyczące wszystkich obszarów życia – w tym oczywiście funkcjonowania bibliotek publicznych. W ubiegłym roku spowodowała ich zamknięcie dla użytkowników od 12 marca do 3 maja oraz ponownie od 7 do 29 listopada.

W przypadku Książnicy Stargardzkiej ten okres zamknięcia dla użytkowników był jeszcze dłuższy. Było to konsekwencją rozpoczęcia realizacji Partnerskiego Projektu Gminy Miasto Stargard oraz Książnicy Stargardzkiej, współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, Działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich. Projekt nazwano „Książnica Stargardzka – biblioteka zaangażowana społecznie”. Ma on charakter inwestycyjny, rozwojowy i dotyczy przeprowadzenia kompleksowej rewitalizacji przestrzeni publicznej i rozszerzenia działań społecznych, edukacyjnych i kulturalnych realizowanych w Książnicy Stargardzkiej.

W zaistniałej sytuacji koniecznością stało się zamknięcie Książnicy dla użytkowników już od 2 marca i rozpoczęcie intensywnych przygotowań przeniesienia całego jej majątku do siedziby zastępczej. Było to gigantyczne przedsięwzięcie od strony logistycznej i organizacyjnej wymagające ogromnego zaangażowania wszystkich pracowników biblioteki. Ponieważ użyczony na czas remontu Książnicy budynek przy ul. Wojska Polskiego nr 3 ma powierzchnię blisko dziewięciokrotnie mniejszą od dotychczasowej siedziby przy ul. Mieszka I nr 1, należało również pozyskać dla ponad połowy majątku Książnicy dodatkowe powierzchnie magazynowe. Dzięki poczynionym zabiegom i w konsekwencji podpisanym umowom, działania te zostały wsparte przez instytucje wojskowe. I tak pozostała część majątku została zabezpieczona w 2. Stargardzkim Batalionie Saperów (Czerwone Koszary). Na 880 m² powierzchni przechowywanych jest blisko 40 ton pozostałego majątku Książnicy Stargardzkiej. Znalazło się tam m.in. ponad 49.000 spośród 110.233 jednostek zbiorów bibliotecznych oraz część wyposażenia. W zaistniałej sytuacji, pomimo zakupu nowości i dokonywania wymiany zbiorów, do końca I kwartału 2022 roku Książnica w bieżącej działalności będzie dysponowała ograniczoną liczbą materiałów bibliotecznych.

Zagospodarowanie się na czas remontu w tymczasowej siedzibie (jest to byłe Gimnazjum Katolickie) również wymagało przyjęcia określonej strategii działania. Należało odpowiednio zabezpieczyć zastany już tam majątek, który dla działalności bibliotecznej był bezużyteczny. Reasumując: był to proces zawierający w sobie 3 odbywające się jednocześnie działania: I – zabezpieczenie, przewiezienie i zmagazynowanie zbędnego majątku z byłego Gimnazjum, II – przewiezienie niezbędnego do bieżącej działalności Książnicy wyposażenia i zbiorów z Książnicy do byłego Gimnazjum, III – przewiezienie pozostałego majątku Książnicy do 2. Stargardzkiego Batalionu Saperów i jego

zabezpieczenie. W dodatku wszystko odbyło się w czasie ogólnokrajowych obostrzeń wywołanych panującą pandemią. Tak więc pracownicy Książnicy Stargardzkiej musieli zmierzyć się z absolutnie wyjątkową i nieprzewidywalną sytuacją. Wymagało to z ich strony nie tylko ogromnego zaangażowania, ale również wysiłku fizycznego i odporności na stres.

W tymczasowej siedzibie Książnicy intensywne prace nad przystosowaniem dotychczasowych pomieszczeń szkolnych do funkcji bibliotecznych i uwzględniających specyfikę pracy danego działu biblioteki, trwały przez kilka tygodni. W tym celu w całym budynku położono również sieć informatyczną, sieć telefoniczną, założono monitoring, wymieniono oświetlenie, udrożniono instalację sanitarną oraz instalację grzewczą, a także dokonano wielu innych napraw i zabiegów odświeżających ten zaniedbany obiekt.

15 czerwca 2020 r. Książnica Stargardzka wznowiła swoją działalność. Tydzień wcześniej funkcjonowanie wznowiła Filia nr 1 na os. Letnim. Natomiast tydzień później Filia nr 2 na os. Lotnisko. Wszystko z zachowaniem stosownego reżimu sanitarnego. W początkowym okresie wymagało to skierowania do pracy na obu filiach po 2-3 bibliotekarzy (na co dzień filia jest obsługiwana przez jednego pracownika). Zbiegło się to w czasie z czwartym etapem odmrażania gospodarki, który rozpoczął się 6 czerwca 2020 r. W głównej siedzibie przygotowaliśmy dwa pomieszczenia na przechowywanie zbiorów poddawanych kwarantannie i dwa stanowiska do obsługi czytelników zwracających wypożyczone wcześniej materiały. Do potrzeb kwarantanny wygospodarowano również przestrzeń na obu filiach. Jeszcze przed przeprowadzką, idąc naprzeciw oczekiwaniom naszych czytelników, został znacznie zwiększony limit wypożyczanych książek przez jednego czytelnika. Tym samym, po wznowieniu działalności, liczba zwrotów wypożyczonych zbiorów była w pierwszych tygodniach znacząca. W związku z tym, do układania książek na półkach w Wypożyczalni Głównej – po ich wcześniejszej, trzydniowej kwarantannie – angażowaliśmy bibliotekarzy z kilku działów.

Po zagospodarowaniu się w nowym miejscu, Czytelnię Zbiorów Specjalnych i Czytelnię Komputerową zaplanowaliśmy uruchomić w Dziale Multimedialnym, natomiast Czytelnię Książek i Czasopism w pięciu niewielkich pomieszczeniach piwnicznych. Tam została zlokalizowana Czytelnia Główna i Informatorium Naukowe. W związku z panującymi obostrzeniami sanitarnymi (wymagane 2 metry odstępu między poszczególnymi stanowiskami) nie było możliwości ich uruchomienia. Po ustąpieniu zagrożenia epidemiologicznego prowadzenie zajęć w obecnej siedzibie Książnicy – i to z niewielkimi grupami uczestników – będzie możliwe jedynie w dodatkowej sali przynależnej do Działu Multimedialnego. W tej chwili jest to sala wielofunkcyjna o powierzchni niespełna 20 m², pełniąca rolę punktu przyjmowania zwrotów zbiorów z trzech Działów Książnicy: Multimedialnego, Dziecięco-Młodzieżowego i Pedagogicznego oraz magazynu zbiorów poddanych kwarantannie z tych działów. Pełni zarazem rolę magazynu zbiorów Działu Multimedialnego oraz funkcję – na razie niedostępnych – Czytelni Zbiorów Specjalnych i Czytelni Komputerowej.

Ze względu na ograniczoną powierzchnię całkowitą budynku (246 m² – blisko dziewięciokrotnie mniej niż przy ul. Mieszka I), w obecnej siedzibie nie dysponujemy warunkami lokalowymi pozwalającymi na organizację imprez wewnątrz biblioteki. Do tego dochodzą obostrzenia sanitarne związane z pandemią. Dlatego zakupiliśmy pawilony, składane krzesła i stoły, a także zestaw oświetleniowy z rampą i sprzęt nagłośnieniowy, które wykorzystaliśmy przy organizacji imprez plenerowych (we wrześniu i październiku 2020 roku).

Do końca ubiegłego roku udostępnianie zbiorów w tymczasowej siedzibie Książnicy bibliotece wyglądało następująco: wolny dostęp do półek uruchomiliśmy dość szybko, ale w wypożyczalniach i punktach zwrotu przebywać mógł tylko jeden czytelnik, kolejny czekał na korytarzu w bezpiecznej odległości, pozostali użytkownicy musieli pozostać przed wejściem do budynku. Wszyscy bibliotekarze zaangażowani zostali do obsługi

użytkowników (obsługa wypożyczeń, punktów zwrotu zbiorów i dyżur przy wejściu – wszystko po to, aby na małych i wąskich korytarzach nie przebywało jednocześnie zbyt wielu użytkowników. Bywało nerwowo – większość czytelników była cierpliwa, ale zdarzali się także i tacy, którzy nie potrafili pogodzić się z przestrzeganiem wprowadzonych zasad chroniących, przecież ich samych, przed niebezpieczeństwem zakażenia.

II. SYTUACJA FINANSOWA KSIĄŻNICY

1. Przychody

Dotacja podmiotowa otrzymana w 2020 roku z budżetu miasta wyniosła łącznie 1.765.000 zł. W tym: 1.660.000 zł w ramach zadań własnych, 105.000 zł w ramach zadań wykonywanych na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na wykonywanie zadań powiatowej biblioteki publicznej. Dotacja z budżetu miasta stanowiła ponad 94,9 % całości przychodów Książnicy Stargardzkiej.

Książnica uzyskała w 2020 roku ponadto:

1. Przychody własne – 75.818,67 zł;
 2. Dotacja Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznana na zakup nowości wydawniczych. Program Biblioteki Narodowej: „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” – 18.846 zł. Środki w całości, zgodnie z założeniami Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” – Priorytet 1, *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych*, przeznaczono na zakup nowych książek. Z przyznanych środków zakupiono 727 woluminów książek;
- Ogółem przychody Książnicy w 2020 r. wyniosły 1.859.664,67 zł.

Zestawienie wielkości przychodów biblioteki w ostatnich 3 latach prezentuje tabela:

Wyszczególnienie	Przychody ogółem w złotych	W tym				
		dotacja podmiotowa Organizatora	dotacja podmiotowa na realizację zadań powiatowych	przychody własne	dotacja MKiDN	inne granty i dotacje
Rok 2018	1.627.818	1.400.560	105.000	80.398	41.860	-
Rok 2019	1.871.564	1.659.418	105.000	60.746	41.400	5.000
Rok 2020	1.859.665	1.660.000	105.000	75.819	18.846	-

2. Koszty

Koszty Książnicy Stargardzkiej w 2020 r. to łącznie 1.831.844,81 zł. Składają się na nie przede wszystkim:

- koszty zatrudnienia - 1.408.157,17 zł,
- koszty funkcjonowania użytkowanych obiektów – 171.345,69 zł,
- koszty materiałów bibliotecznych - 83.427,48 zł,
- koszty pozostałe – 168.914,47 zł.

Poniżej zestawienie wielkości kosztów w ostatnich 3 latach.

Wyszczególnienie	Koszty w złotych
2018 rok	1.641.844
2019 rok	1.829.681
2020 rok	1.831.845

3. Aplikowanie o dodatkowe fundusze

W ubiegłym roku złożyliśmy dwa wnioski do Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wnioskowaliśmy o dofinansowanie w wysokości 34.350 zł

z Programu Promocja Czytelnictwa 2021 na projekt pn. *Baczyński miałby dziś...* oraz o dofinansowanie w wysokości 41.400 zł z Programu Partnerstwo dla Książki 2021 na projekt *Biblioteka wielozadaniowa z kadrą do zadań szczególnych - cykl szkoleń dla bibliotekarzy*. Wyniki zostaną ogłoszone do końca lutego br.

W pierwszych dniach stycznia 2021 r. aplikowaliśmy także o dofinansowanie w kwocie 15.600 zł z Programu Narodowego Centrum Kultury: *Ojczysty – dodaj do ulubionych* 2021 na projekt *Ortograficzna corrida w Stargardzie*. Decyzję o dofinansowaniu poznamy w połowie kwietnia. Realizacja wszystkich przedsięwzięć została zaplanowana na rok bieżący, ale ich przeprowadzenie uzależnione jest od wyników naboru do Programów.

III. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA KSIĄŻNICY STARGARDZKIEJ W 2020 ROKU

1. Gromadzenie i opracowanie zbiorów bibliotecznych

1) Wielkość i struktura zbiorów Książnicy Stargardzkiej

Na koniec 2020 roku zbiory książkowe Książnicy Stargardzkiej liczyły 101.784 woluminy, a zbiory specjalne 8.449 jednostek.

Porównanie wielkości zbiorów bibliotecznych w ostatnich 3 latach:

Wyszczególnienie	Wielkość zbiorów		
	ogółem	książki	zbiory specjalne
2018 rok	120.813	108.696	12.117
2019 rok	117.060	108.767	8.293
2020 rok	110.233	101.784	8.449

Aby zapewnić wysoką jakość udostępnianych zbiorów, od lat systematycznie dążymy do usunięcia wszelkich materiałów w złym stanie technicznym i o przestarzałych treściach.

2) Wielkość i struktura wpływów

Wielkość wpływów materiałów bibliotecznych w 2020 roku w Książnicy Stargardzkiej wyniosła łącznie 3.294 jednostki. W ogólnej liczbie zeszłorocznych wpływów - 3.138 stanowiły książki, 156 - dokumenty audiowizualne.

Poniżej wielkość i struktura wpływów w ostatnich 3 latach.

Wyszczególnienie	Rodzaje wpływów		
	ogółem	książki	zbiory specjalne
2018 rok	5.514	5.262	252
2019 rok	5.854	5.554	300
2020 rok	3.294	3.138	156

Z tabeli wynika, że głównymi materiałami, które co roku wpływają do naszej biblioteki są książki. Zbiory specjalne stanowiły w poprzednich trzech latach od 4,6 do 5,1% nabytków. Wśród kupowanych przez nas zbiorów specjalnych są materiały audiowizualne oraz gry planszowe.

Zestawienie sposobu nabycia zbiorów bibliotecznych w ostatnich 3 latach.

Wyszczególnienie	Sposób nabycia zbiorów bibliotecznych		
	ogółem	zakup	dary i inne
2018 rok	5.514	3.550	1.964
2019 rok	5.854	4.214	1.640
2020 rok	3.294	2.217	1.077

Staramy się, by liczba materiałów nabywanych przez Książnicę w drodze kupna była coraz większa. Nasi czytelnicy domagają się nowości wydawniczych, zatem włączanie do zbiorów kolejnych książek wpływających z darów nie przekłada się potem na wzrost wypożyczeń, bo nie są to książki najnowsze. Dotychczasowy wzrost ilości materiałów przez Książnicę kupowanych, przekładał się na zmniejszenie liczby pozycji włączanych do zasobów biblioteki z darów od czytelników i instytucji oraz jako ekwiwalenty za tytuły przez nich zagubione. W ubiegłym roku nasze możliwości budżetowe spowodowały zmniejszenie liczby zakupionych zbiorów niemal o połowę w stosunku do roku 2019.

Łączna liczba tytułów czasopism bieżących, jaką oferowaliśmy naszym czytelnikom w 2020 roku, wynosiła 58, w tym z prenumeraty pochodziło 49 tytułów. Jak to wyglądało na przestrzeni ostatnich trzech lat, zestawiono w tabeli.

Wyszczególnienie	Liczba tytułów czasopism bieżących (z bieżącego roku)	
	ogółem	z prenumeraty
2018 rok	64	54
2019 rok	74	65
2020 rok	58	49

Zestawienie pokazuje, że nasza oferta czasopiśmiennicza jest dość bogata, a jej wielkość dotąd była podobna. W 2020 roku ilość prenumerowanych czasopism spadła, ale z zakupu tytułów regionalnych oraz czasopism specjalistycznych nie zrezygnowaliśmy. Czasopisma oferują dostęp do najświeższych informacji i nie da się ich zastąpić książkami.

3) Opracowanie zbiorów

Zbiory Książnicy Stargardzkiej opracowywane są elektronicznie, w programie bibliotecznym SOWA firmy Sokrates-software, w formacie MARC21 stosowanym w bibliotekarstwie na całym świecie. W 2014 roku zakończyliśmy elektroniczne katalogowanie zbiorów Książnicy Stargardzkiej. Dzięki temu już od sześciu lat w katalogu online zamieszczonym na stronie internetowej biblioteki, znaleźć można informacje o wszystkich zbiorach Książnicy Stargardzkiej.

4) Ubytkowanie zbiorów

W 2020 roku z ewidencji zbiorów biblioteki zdjęto ogółem 10.124 jednostki. Wszystkie z nich to książki. Na ogólną liczbę pozycji wycofanych w ubiegłym roku,łożyło się ubytkowanie: 3.344 książek z powodu ich złego stanu technicznego, 6.479 woluminów zdezaktualizowanych i wieloegzemplarzowych, 293 książek nieodnalezionych podczas skontrum zbiorów oraz 8 zagubionych przez czytelników. Największą selekcję zbiorów przeprowadzono w Wypożyczalni Główniej i jej magazynie (wycofano 4.052 woluminów) oraz w zbiorach Działu Pedagogicznego (wycofano 3.948 pozycji).

W 3 ostatnich latach wycofywanie pozycji w obrębie poszczególnych rodzajów zbiorów przedstawiało się następująco:

Wyszczególnienie	Ubytkowanie zbiorów		
	ogółem	książek	zbiorów specjalnych
2018 rok	10.075	9.238	837
2019 rok	9.607	5.483	4.124
2020 rok	10.124	10.124	-

Od kilku lat ilość rokrocznie ubytkowanych materiałów przekracza 9 tysięcy. Każdorazowo jest to liczba o kilka tysięcy większa niż ilość wpływów. Naszym celem

jest wyraźne odświeżenie zasobów biblioteki, poprzez wycofanie wszystkich pozycji zniszczonych (zacztyanych) oraz zdezaktualizowanych.

2. Udostępnianie zbiorów

1) *Automatyzacja udostępniania zbiorów*

Elektroniczny system udostępniania zbiorów funkcjonował we wszystkich działach biblioteki w trzech jej placówkach: w siedzibie głównej przy ul. Mieszka I nr1, a od połowy czerwca - Wojska Polskiego nr 3 oraz w filiach bibliotecznych na osiedlach: Letnim i Lotnisko.

2) *Liczba i struktura udostępnionych zbiorów*

A) Wypożyczenia na zewnątrz

Zbiory Książnicy Stargardzkiej były wypożyczane w pięciu miejscach, tzn. w głównej siedzibie biblioteki przy ul. Mieszka I nr 1/Wojska Polskiego nr 3, w dwóch filiach bibliotecznych: na osiedlu Letnim i Lotnisko oraz w dwóch punktach bibliotecznych: w Szkole Podstawowej nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi oraz w Zakładzie Karnym.

W 2020 roku liczba wypożyczonych czytelnikom materiałów bibliotecznych wyniosła 78.020 jednostek. Spośród nich:

a/ książki 75.051

b/ czasopisma 170

c/ zbiory specjalne 2.799

Liczba wypożyczeń zbiorów bibliotecznych na zewnątrz miała w ostatnich latach tendencję wzrostową. W ubiegłym roku ze względu na pandemię Covid-19 oraz przeprowadzkę sytuacja się zmieniła. Obrazuje to poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wypożyczenia zbiorów			
	ogółem	książek	czasopism	zbiorów specjalnych
2018 rok	121.225	113.402	2.082	5.741
2019 rok	122.272	114.412	1.970	5.890
2020 rok	78.020	75.051	170	2.799

Przez cztery miesiące w poprzednim roku Książnica Stargardzka pozostawała dla użytkowników zamknięta, a po jej otwarciu w nowej lokalizacji oferowaliśmy czytelnikom tylko niewiele ponad połowę naszych zbiorów (61 tys. z ponad 110 tys. posiadanych). Musiało to przełożyć się na dane statystyczne.

B) Udostępnianie prezencyjne (na miejscu)

Łączna liczba zbiorów udostępnionych czytelnikom na miejscu (w czytelniach) wyniosła 4.765. W tym:

a/ 1.865 książek,

b/ 1.318 czasopism,

c/ 1.582 zbiory specjalne.

Udostępnianie prezencyjne zbiorów w ostatnich 3 latach kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	Udostępnianie zbiorów na miejscu			
	ogółem	książek	czasopism	zbiorów specjalnych
2018 rok	30.859	6.475	23.343	1.041
2019 rok	22.648	6.261	15.242	1.145
2020 rok	4.765	1.865	1.318	1.582

Tak jak wspomniano wyżej, sytuacja epidemiczna uniemożliwiła nam ponowne otwarcie czytelni bibliotecznych po przeprowadzce do tymczasowej siedziby. Podobnie było na obydwu filiach, ponieważ w żadnej z tych placówek nie było możliwości zapewnienia 2 metrów odstępu między poszczególnymi stanowiskami pracy dla czytelników i odseparowania ich od strefy wypożyczeń. Dlatego przedstawione wyżej dane statystyczne odnoszą się w zasadzie do pierwszych dwóch miesięcy zeszłego roku, gdy czytelnie funkcjonowały jeszcze bez obostrzeń sanitarnych.

Czytelnicy coraz mniej są zainteresowani pracą na miejscu. Preferują materiały, z których będą mogli korzystać w domu (książki, które wypożyczają, kserokopie fragmentów książek i artykułów z czasopism, ewentualnie skany).

Wzrost udostępnień zbiorów specjalnych w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego zawdzięczamy sukcesowi tzw. „gier bez prądu”, czyli popularnych planszówek, które bardzo dobrze zostały przyjęte przez naszych użytkowników.

Zgodnie z oczekiwaniami naszych użytkowników, biblioteka umożliwiała im dostęp do książek elektronicznych. Dostęp ten możliwy był na platformie IBUK Libra. Wgląd z domowego komputera do blisko 567 najnowszych książek naukowych, do których dostęp wykupiło Zachodniopomorskie Konsorcjum Bibliotek IBUK Libra, do którego przystąpiliśmy, w naturalny sposób wpłynął na zmniejszenie udostępnień pozycji książkowych na miejscu w bibliotece, który obserwujemy rokrocznie. Potwierdza to powyższe zestawienie tabelaryczne. Szerzej na ten temat poniżej, w pkt. 3. *E-usługi oferowane przez Książnicę Stargardzką.*

C) Wypożyczenia międzybiblioteczne

Zgodnie z ustawą, Książnica Stargardzka prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne, czyli usługę odpłatnego sprowadzania z innych bibliotek książek zamówionych przez czytelnika i organizuje obieg wypożyczeń międzybibliotecznych na terenie powiatu. Zainteresowanie czytelników taką ofertą jest już znikome. Zamawiane pozycje to niemal wyłącznie książki o tematyce naukowej.

Tego roku ze względu na pandemię Biblioteka Narodowa nie rekomendowała prowadzenia tradycyjnych wypożyczeń międzybibliotecznych z uwagi na konieczność wdrożenia procedury kwarantanny dla zbiorów i brak możliwości udostępnienia publikacji na miejscu w czytelniach (co w przypadku wypożyczeń międzybibliotecznych jest konieczne), a także utrudnione sposoby doręczenia przesyłek krajowych i zagranicznych. W konsekwencji większość bibliotek tej usługi nie prowadziła i nawet przy naszej gotowości na sprowadzenie czytelnikowi książki z innej biblioteki było to utrudnione. W 2020 roku otrzymaliśmy 4 spośród pozycji zamówionych dla naszych użytkowników. Materiały sprowadzono z bibliotek szczecińskich: Książnicy Pomorskiej oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szczecinie.

Od października 2018 roku użytkownicy Książnicy Stargardzkiej mogą korzystać z bogatych cyfrowych zasobów pozycji naukowych Biblioteki Narodowej udostępnianych w ramach programu ACADEMICA. Jest to nazwa Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Biblioteki Narodowej, do której został uruchomiony dostęp z terminala zainstalowanego w Czytelni Głównej i Informatorium Książnicy, a obecnie przeniesionego do Działu Multimedialnego. Celem tego systemu udostępniania zasobów cyfrowych jest zastąpienie tradycyjnej formy wypożyczeń międzybibliotecznych, polegającej na przesyłaniu pocztą publikacji drukowanych.

Program ten udostępnia na miejscu w bibliotece cyfrowe wersje publikacji z położeniem szczególnego nacisku na pozycje przydatne w kształceniu i pracy naukowej. Są one chronione prawem autorskim. Oferujemy dostęp do blisko 1,5 miliona takich publikacji. Mimo zamknięcia czytelnicy z powodu pandemii, przez połowę zeszłego roku, ten terminal komputerowy pozostawał dla użytkowników Książnicy dostępny.

3. E-usługi oferowane przez Książnicę Stargardzką

E-usługi oferowane przez Książnicę Stargardzką to katalogi i kartoteki on-line, bazy danych oraz zdalny dostęp do książek elektronicznych (e-booków) spoza biblioteki.

Zbiory Książnicy są opracowywane i ich wypożyczenia rejestrowane w nowoczesnym programie bibliotecznym. Program ten pozwala czytelnikowi na samoobsługę zdalną (wgląd przez Internet do swojego konta bibliotecznego i samoobsługę w ograniczonym zakresie). Samoobsługa dotyczy wstępnego zapisu do Książnicy, jednorazowej prolongaty wypożyczonych pozycji, rezerwowania zbiorów spośród zbiorów niewypożyczonych oraz zamawiania pozycji wypożyczonych. Usługi samoobsługowe cieszą się wciąż rosnącą popularnością wśród użytkowników.

Poniżej tabela prezentująca ilość wykonanych przez czytelników podstawowych operacji samoobsługowych w latach 2018-2010.

Wyszczególnienie	Liczba wykonanych przez czytelników operacji samoobsługowych			
	ogółem	prolongaty wypożyczeń	zamówienia (dotyczą materiałów wypożyczonych)	rezerwacje (dotyczą materiałów stojących na półkach bibliotecznych)
2018 rok	10.704	5.951	2.773	1.980
2019 rok	11.391	6.250	2.612	2.529
2020 rok	8.349	3.355	2.057	2.937

Z tabeli nie wynika, że liczba wykonanych przez użytkowników operacji samoobsługowych wzrosła, ale należy wziąć pod uwagę, że w 2020 r. ze względu na przeprowadzkę oraz pandemię Książnica Stargardzka była otwarta dla czytelników tylko przez 8, a nie 12 miesięcy jak w poprzednich latach. Dlatego poniżej zamieszczono zestawienie obrazujące średniomiesięczną liczbę wykonanych operacji samoobsługowych w czasie funkcjonowania biblioteki w ostatnich trzech latach.

Wyszczególnienie	Liczba wykonanych przez czytelników operacji samoobsługowych (średniomiesięczna)			
	ogółem	prolongaty wypożyczeń	zamówienia (dotyczą materiałów wypożyczonych)	rezerwacje (dotyczą materiałów stojących na półkach bibliotecznych)
2018 rok	892	496	231	165
2019 rok	950	521	218	211
2020 rok	1.043	419	257	367

W tabeli zestawiono liczbę najpopularniejszych operacji samoobsługowych, czyli prolongat, zamówień i rezerwacji wykonaną średnio w ciągu 1 miesiąca otwarcia biblioteki w roku. Przy takim zestawieniu danych liczbowych wyraźnie widać, że liczba operacji samoobsługowych cały czas wzrasta. Ten rok zmienił tylko nieco strukturę operacji wykonywanych przez czytelników najczęściej.

Do tej pory liczba zamówień była rokrocznie wyższa niż rezerwacji, co potwierdzało, że czytelnicy najchętniej ustawiali się w kolejce oczekujących na nowości wydawnicze.

Tego roku wypożyczenie najnowszej książki nie było już tak ważne, istotniejsze było to, aby zaopatrzyć się w literaturę do czytania o interesującej czytelników tematyce. Liczba rezerwacji wzrosła z 211 średniomiesięcznych w 2019 roku, do 367 w 2020. Wyraźny jest również wzrost liczby zamówień.

Do poziomu z 2016 roku spadła za to liczba prolongat (odnotowywaliśmy ich wówczas średnio 429 w miesiącu). Ten spadek jest w pełni zrozumiały. W zeszłym roku dwukrotnie, na czas przeprowadzki oraz w listopadzie, po ponownym zamknięciu bibliotek w Polsce z powodu wzrostu zachorowań na koronawirusa, zgłosiliśmy dostawcy naszego systemu bibliotecznego, w którym rejestrujemy datę wypożyczenia i zwrotu każdej pozycji, konieczność zablokowania naliczanych opłat za przetrzymanie zbiorów.

Od 2014 roku użytkownicy Książnicy Stargardzkiej mają również dostęp do e-booków. W 2020 roku był to dostęp on-line do ponad 2.600 książek w wersji elektronicznej. Wśród nich znalazło się 1.500 książek naukowych wydanych w ostatnich latach, w znacznie mniejszym zakresie literatura faktu i beletrystyka, w tym część lektur. Dostęp do tej literatury możliwy jest na platformie IBUK Libra. Książki elektroniczne czytać można z dowolnego komputera z dostępem do Internetu. Wymaga to posiadania Karty Czytelnika Książnicy Stargardzkiej oraz uzyskania od bibliotekarza indywidualnego kodu dostępu do wykupionych przez bibliotekę zasobów elektronicznych na portalu. W statystykach platformy odnotowano w 2020 roku czytanie przez naszych czytelników 2.148 tytułów e-książek i otwarcie przez nich 41.409 stron tych pozycji.

4. Czytelnicy Książnicy Stargardzkiej

W 2020 roku w Książnicy Stargardzkiej i jej filiach zarejestrowano łącznie 5.207 czytelników. Liczba ta odnosi się do osób, które wypożyczały w ubiegłym roku zbiory biblioteki. Łączna liczba użytkowników Książnicy Stargardzkiej jest w rzeczywistości każdego roku wyższa. Obejmuje również czytelników prasy i użytkowników korzystających jedynie ze stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Są to tzw. użytkownicy okazjonalni, którzy z tej możliwości mogli korzystać przez pierwsze dwa miesiące 2020 roku.

Poniżej dane z ostatnich 3 lat o liczbie czytelników zarejestrowanych w bibliotece.

Wyszczególnienie	Liczba czytelników zarejestrowanych
2018 rok	8.320
2019 rok	8.371
2020 rok	5.207

W minionym roku biblioteka odnotowała 34.758 odwiedzin użytkowników w wypożyczalniach, czytelniach oraz podczas imprez, które były jeszcze możliwe do zorganizowania. A oto zestawienie pozwalające na porównanie liczby odwiedzin w działach wypożyczających zbiory, czytelniach oraz podczas imprez w ostatnich 3 latach:

Wyszczególnienie	Liczba odwiedzin w placówkach biblioteki			
	ogółem	odwiedziny w wypożyczalniach (w siedzibie głównej, obydwu filiach i punktach bibliotecznych)	odwiedziny w czytelniach	odwiedziny na zajęciach i imprezach
2018 rok	72.960	53.245	9.980	9.735
2019 rok	71.457	55.424	6.847	9.186
2020 rok	34.758	29.730	1.808	3.220

Ogólna liczba odwiedzin użytkowników w siedzibie głównej oraz w dwóch filiach biblioteki była w poprzednich latach zbliżona. Obserwowaliśmy rokroczny spadek

odwiedzin użytkowników w naszych czytelnich oraz coroczny wzrost odwiedzin w wypożyczalniach. Spadek liczby osób korzystających z naszych zbiorów na miejscu, w czytelnich, stał się znakiem naszych czasów w bibliotekach i idących za tym zmian technologicznych.

Ubiegły rok to sytuacja szczególna. Pandemia spowodowała, że w okresie od 12 marca do 3 maja oraz od 7 do 29 listopada wszystkie biblioteki w Polsce zostały zamknięte. W okresie, w którym funkcjonowaliśmy, staraliśmy się wprowadzać udogodnienia dla naszych użytkowników. Zwiększyliśmy limit zbiorów wypożyczanych na jedną Kartę Czytelnika oraz wstrzymaliśmy naliczanie przez system opłat za przetrzymanie zbiorów. Nasza biblioteka centralna ze względu na przeprowadzkę do siedziby tymczasowej, pozostawała zamknięta jeszcze dłużej - od 1 marca do 15 czerwca. Ze względu na bardzo ograniczoną przestrzeń we wszystkich naszych placówkach, od czasu ogłoszenia pandemii wszystkie czytelnice Książnicy Stargardzkiej pozostają zamknięte. Takie są rekomendacje Biblioteki Narodowej. Ograniczyliśmy również liczbę przeprowadzanych imprez (z powodu pandemii i braku odpowiedniej przestrzeni w obecnym budynku).

Ze stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu skorzystało w 2020 roku 690 użytkowników. Czytelnice internetowe mogły funkcjonować tylko przez dwa pierwsze miesiące 2020 roku. W 2019 roku odnotowaliśmy w nich 3.846 odwiedzin (średnio 320 odwiedzin miesięcznie).

Nowym zjawiskiem charakterystycznym dla współczesnych bibliotek są odwiedziny wirtualne czytelników. Odnosi się to również do naszej biblioteki. Użytkownicy korzystający z katalogu on-line Książnicy Stargardzkiej, otrzymywali pełen komunikat na temat pozycji dostępnych w danej chwili w bibliotece. Nowoczesny system biblioteczny umożliwiał czytelnikom samodzielne zamawianie i rezerwację zbiorów za pośrednictwem Internetu. Czytelnicy, którzy podali Książnicy swoje adresy e-mailowe, otrzymywali wiadomości generowane przez system. Informowały one m.in. o zbliżającym się terminie zwrotu wypożyczonych materiałów oraz o tym, że zamówiona przez czytelnika pozycja czeka na odbiór w bibliotece, gdy została ona zwrócona przez innego czytelnika i przypisana do konta zamawiającego ją użytkownika. Wprowadzenie tych usług zachęcało użytkowników do odwiedzin on-line na swoim koncie bibliotecznym. Umożliwiała zarządzanie własnym kontem i uzyskanie informacji za pośrednictwem Internetu, pozwalając na wirtualne odwiedziny naszej biblioteki. Znalazło to odzwierciedlenie w wysokiej liczbie odwiedzin na stronie internetowej Książnicy Stargardzkiej. W 2020 roku odnotowaliśmy 57.315 odwiedzin na stronie WWW naszej biblioteki.

Jeszcze większym zainteresowaniem internautów cieszą się nasze portale społecznościowe. Potwierdza to wzrastającą rolę i popularność, jako przekaznika informacji, mediów społecznościowych, takich jak Facebook, czy Instagram, na których Książnica Stargardzka ma również swoje konta.

5. Działalność informacyjno-bibliograficzna Książnicy Stargardzkiej

Działalność informacyjna Książnicy Stargardzkiej opiera się na materiałach dostępnych w posiadanych przez bibliotekę zbiorach książkowych i specjalnych, czasopismach oraz książkach elektronicznych, do których dostęp wykupujemy. Oprócz Internetu, ważnymi źródłami informacji dla czytelników są prowadzone przez bibliotekarzy tradycyjne i elektroniczne kartoteki: regionalna i zagadnieniowe.

Uzupełnienie warsztatu informacyjnego biblioteki stanowią gromadzone od lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku dokumenty życia społecznego o charakterze lokalnym i regionalnym (m.in. prospekty, reklamy, programy imprez, plakaty, cenniki), akty prawne wydawane przez władze lokalne i widokówki najbliższej okolicy. Wszelkie pozyskane materiały dotyczące powiatu stargardzkiego są przez bibliotekę archiwizowane.

Książnica Stargardzka pracuje nad tworzeniem bibliografii powiatu stargardzkiego. Prace te zaowocowały dotąd wprowadzeniem ponad 2.000 rekordów opisów bibliograficznych artykułów z prasy lokalnej i regionalnej, które są dostępne w katalogu online biblioteki. Jest to kolejny etap prac nad prowadzoną od 59 lat i wciąż cieszącą się dużym zainteresowaniem czytelników, kartoteką regionalną. Kartoteka ta jest prowadzona w formie tradycyjnej i nadal rozbudowywana. Podzielono ją na dwie oddzielne części:

1. Kartotekę wycinków prasowych o mieście (co roku rozbudowywana o około 7.000 artykułów);
2. Kartotekę wycinków prasowych o powiecie (rocznie rozbudowywana o około 2.500 artykułów).

W ubiegłym roku rozpoczęliśmy kontynuowanie jej w wersji elektronicznej.

Kartoteki zagadnieniowe obejmujące informacje na temat artykułów z czasopism oraz fragmentów książek prowadzone są przez trzy działy Książnicy Stargardzkiej: Czytelnię Główną i Informatorium, Dział Pedagogiczny oraz Dział Dziecięco-Młodzieżowy. Ten ostatni przygotowuje kartoteki z myślą o młodszych użytkownikach biblioteki. Kartoteka zagadnieniowa o tematyce ogólnopedagogicznej, prowadzona przez Dział Pedagogiczny, jest kartoteką elektroniczną. Umieszczane są w niej opisy bibliograficzne artykułów z czasopism dostępnych w Dziale. Kartoteka jest na bieżąco uzupełniana. Jej stan na koniec 2020 roku liczył 17.637 opisów bibliograficznych artykułów (w stosunku do roku 2019 wzrósł o 387 opisów).

W 2020 roku bibliotekarze Książnicy Stargardzkiej udzielili czytelnikom ogółem 21.364 informacji, w tym 9.348 bibliograficznych (obejmujących poszukiwania materiałów źródłowych na konkretne zagadnienie). W 2019 r. udzieliliśmy 26.016 informacji, z czego 9.789 stanowiły informacje bibliograficzne. Spora ilość udzielonych informacji bibliograficznych w stosunku do ich ogólnej liczby to skutek braku wolnego dostępu do półek w okresach wzrostu zachorowań na Covid-19. W takich sytuacjach czytelnicy informowali nas tylko jaki rodzaj literatury ich interesuje (np. jeden z najnowszych polskich thrillerów z wątkiem romansowym w tle), a my wyszukiwaliśmy książki, które spełniały tak określone kryteria.

Na zamówienie czytelników bibliotekarze realizowali kwerendy, czyli poszukiwania informacji na wskazany temat w zasobach biblioteki. W zeszłym roku po raz pierwszy takie poszukiwania rozszerzono o wysyłanie na pocztę elektroniczną użytkownika skanów wyszukanych artykułów z czasopism. Ze względu na wprowadzone obostrzenia sanitarne zachęcaliśmy czytelników do kontaktowania się z nami za pośrednictwem poczty elektronicznej i zgłaszania zagadnień, na temat których nie potrafili znaleźć odpowiedniej literatury. Poszukiwaniem takiej literatury zajmowali się bibliotekarze, informując użytkownika o możliwości zgłoszenia się do biblioteki w celu zapoznania się z wybranymi przez bibliotekarza książkami i artykułami z czasopism. Wskazane przez czytelników książki wypożyczaliśmy, artykuły skanowaliśmy i ich kopie przesyłaliśmy na pocztę elektroniczną czytelników. Zrealizowano 52 takie usługi. Do tej pory takich usług nie świadczyliśmy.

6. Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego

Obiekt Książnicy Stargardzkiej mieszczący się przy ul. Mieszka I objęty był bezpłatnym dostępem do bezprzewodowego Internetu. W siedzibie Książnicy Stargardzkiej i jej otoczeniu, połączenie z Internetem było możliwe w ramach hotspotu, wymagającego podłączenia urządzenia przenośnego czytelnika (smartfonu, tabletu lub laptopa) do sieci bezprzewodowej. Było to bardzo wygodne narzędzie, wymagające jedynie pobrania od bibliotekarza kodu dostępu do hotspotu.

Użytkownicy chcący skorzystać z komputera stacjonarnego mieli w poprzednich latach do dyspozycji 15 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, rozmieszczonych

we wszystkich placówkach i działach biblioteki (11 w siedzibie głównej, 1 na filii na os. Letnim oraz 3 na filii na os. Lotnisko). Po przeniesieniu się do siedziby tymczasowej liczbę stanowisk komputerowych w bibliotece centralnej zmniejszyliśmy z 11 do 7. Z powodu pandemii, a także bardzo ograniczonej przestrzeni w czytelniach, dostęp do komputerów nie był możliwy.

7. Działalność naukowo-wydawnicza Książnicy Stargardzkiej

Publikacje Książnicy Stargardzkiej to materiały o charakterze informacyjnym, dokumentacyjnym i dydaktycznym. Dostarczają one informacji o zasobach i usługach bibliotecznych oraz o wynikach badań i poszukiwań prowadzonych przez bibliotekę.

W ubiegłym roku przekazaliśmy Książnicy Pomorskiej w Szczecinie artykuły o tematyce fachowej autorstwa naszych bibliotekarzy, które ukazać się mają w kwartalniku Bibliotekarz Zachodniopomorski, który będzie w całości poświęcony różnym aspektom działalności Książnicy Stargardzkiej. Koszt wydania publikacji pokryje biblioteka wojewódzka.

8. Realizacja zadań biblioteki powiatowej

Od 2002 roku Książnica Stargardzka pełni funkcję powiatowej biblioteki publicznej. W ramach zadań powiatowych udziela bibliotekom na terenie powiatu stargardzkiego pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej oraz sprawuje nadzór merytoryczny w zakresie realizacji przez gminne biblioteki publiczne zadań ustawowych. Służymy pomocą 25 placówkom bibliotecznym rozmieszczonym na terenie 10 gmin powiatu stargardzkiego. Najważniejsze z działań omówiono poniżej.

1) *Prowadzenie szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego dla bibliotekarzy z terenu powiatu*

W 2020 roku Książnica Stargardzka zorganizowała 1 szkolenie dla pracowników bibliotek powiatu stargardzkiego:

Co słychać w książkach? Organizatorzy: Książnica Pomorska i Książnica Stargardzka. Miejsce: Książnica Stargardzka. Prowadząca: Małgorzata Narożna (Kluboksięgarnia FiKa w Szczecinie). Czas: 3 godz. (11 uczestników – bibliotekarzy z bibliotek publicznych powiatu stargardzkiego).

Takie szkolenia na rzecz bibliotek powiatowych prowadzono również w poprzednich latach. W roku 2019 przeprowadzono 3 szkolenia, w 2018 – 2.

2) *Udzielanie pomocy merytorycznej bibliotekarzom z bibliotek gminnych powiatu stargardzkiego*

Pandemia wpłynęła na ograniczenie liczby kontaktów bezpośrednich z bibliotekarzami z gminnych bibliotek publicznych powiatu stargardzkiego. Dwa z zaplanowanych wyjazdów odwołano. Nie spowodowało to jednak ograniczenia udzielania pomocy merytorycznej. W okresie gdy biblioteki pozostawały zamknięte dla użytkowników – od połowy marca do pierwszego tygodnia maja, bibliotekarze zintensyfikowali prace nad selekcją księgozbiorów (biblioteki w Dobrzeanach, Krzemieniu i Ińsku) oraz przeprowadzali skontra, czyli kontrole zbiorów bibliotecznych (w dwóch placówkach bibliotecznych gminy Stargard wiejskiej). Wątpliwości staraliśmy się rozstrzygać podczas rozmów telefonicznych, a sporządzaną dokumentację przesyłano do Książnicy elektronicznie, mieliśmy więc możliwość zgłoszenia swoich uwag i naniesienia poprawek.

3) *Współpraca z bibliotekami w powiecie w zakresie pozyskiwania zbiorów książkowych i dokumentów życia społecznego*

Książki przekazane Książnicy Stargardzkiej w darze przez czytelników, zaprzyjaźnionych pisarzy oraz księgarnie, wydawnictwa i fundacje, a posiadane już przez

Książnicę w zabezpieczającej nasze potrzeby liczbie egzemplarzy, przekazywano bibliotekom gminnym (często przy okazji przyjazdów bibliotekarzy z bibliotek gminnych do Książnicy) oraz bibliotekom szkolnym.

W ubiegłym roku, podobnie jak w poprzednim, wsparliśmy Gminną Bibliotekę Publiczną w Dobrzanach, a przede wszystkim jej filię w Krzemieniu. Do placówek bibliotecznych w tej gminie trafiło 140 pozycji. Ok. 20 pozycji wydano do GBP w Starej Dąbrowie, po kilka tytułów do innych bibliotek w powiecie. 74 woluminy przekazaliśmy do bibliotek szkolnych w Starej Dąbrowie i Chlebówku, 73 pozycje do stargardzkiej Bursy Szkolnej na pl. Majdanek, 66 książek do biblioteki w Szkole Podstawowej nr 5 w Stargardzie oraz 65 do Polsko-Angielskiej Szkoły Podstawowej „Tęczowe Abecadło” (w tym 48 w języku angielskim). Dzięki takiej współpracy, wzbogacają się również zbiory dokumentów życia społecznego Książnicy Stargardzkiej. To dzięki bibliotekom gminnym otrzymujemy różnego rodzaju materiały promocyjno-informacyjne z innych gmin w powiecie oraz wydawane przez poszczególne gminy gazetki lokalne, m.in. „To i Owo Marianowo”, „Biuletyn Informacyjny Gminy Dobrzany”, „Gminne News-y” - kwartalnik gminy Stara Dąbrowa i „Chociwelski Informator Samorządowy”.

4) *Inne formy współpracy z bibliotekami publicznymi*

Z okazji Dnia Starej Książki we współpracy z biblioteką publiczną funkcjonującą w Ińskim Centrum Kultury zorganizowano dla czytelników spotkanie ze starą książką. Na spotkaniu bibliotekarz Czytelni Głównej i Informatorium Książnicy Stargardzkiej zaprezentował ciekawsze zbiory naszej biblioteki (z XIX i początku XX wieku), w tym te o ciekawych proveniencjach (pochodzące ze zbiorów Collegium Groeningianum w Stargardzie czy z niemieckiego obozu jenieckiego Stalag II D Stargard).

NAJWAŻNIEJSZE FORMY UPOWSZECHNIANIA KULTURY

Spośród różnorodnych form upowszechniania kultury Książnica Stargardzka stara się realizować takie formy działań, które mieszkańcy naszego powiatu uznają za ofertę dla nich interesującą, co oznacza, że pewne działania ograniczamy, a w ich miejsce przygotowujemy kolejne.

1. Spotkania autorskie (realizacja: styczeń-luty ubiegłego roku)

W 2020 roku Książnica zorganizowała 4 spotkania autorskie dla czytelników. Były to spotkania z pisarzami regionalnymi: stargardzianami Arturem Baniewiczem, Agnieszką Bednarską (z pochodzenia stargardzianką, na stałe mieszkającą w Anglii), Anną Sakowicz, która przed ośmioma laty przeniosła się ze Stargardu do Starogardu Gdańskiego oraz koszalinianką Martą Matulewicz. Podczas spotkań można było nabyć książki pisarzy wraz z dedykacjami ich autorów. Spotkanie z Anną Sakowicz zorganizowane zostało we współpracy ze Stowarzyszeniem „Omne Verbum”, pozostałe spotkania odbyły się w ramach stworzonej przez Książnicę „Kawiarenki Literackiej” z czteroosobowymi stolikami, wazonikami z kwiatami, lampionami oraz gustownymi serwetami na każdym ze stołów. Do tego łagodna i cicha muzyka w tle i przygotowany bufet z pysznymi ciastami (do współpracy zaproszono jedną ze stargardzkich cukierni), kawą oraz herbatą. Klimat kafejki stał się niekwestionowanym atutem i magnesem przyciągającym na spotkania większą liczbę czytelników, sprawiając, że czują się oni swobodnie i zrelaksowani, co sprzyja ich aktywnemu udziałowi w spotkaniu z autorem książek. Dodatkowo każdorazowo zebrani czytelnicy brali udział w losowaniu dwóch egzemplarzy najnowszych książek tych autorów, zaopatrzonych w osobistą dedykację. W zeszłorocznych spotkaniach autorskich uczestniczyło ogółem 155 osób.

2. Dyskusyjne Kluby Książki (realizacja: styczeń-luty ubiegłego roku)

Dyskusyjny Klub Książki (DKK) dla Dorosłych działa w Książnicy Stargardzkiej od 2007 roku. W ramach tej inicjatywy, biblioteka otrzymuje co roku nowości wydawnicze, których przeczytanie zadeklarowali klubowicze. W ciągu roku prowadzona jest wymiana książek z innymi DKK województwie, dzięki czemu oferta literacka Klubu liczy ok. 30 tytułów. Klubowicze wypożyczają interesującą ich literaturę, a po zapoznaniu się z nią, na spotkaniach DKK dzielą się swoimi wrażeniami z lektury. Ze względu na pandemię do spotkania klubowiczów w ubiegłym roku doszło tylko raz. Klub liczy 17 członków.

Przed czterema laty, w ramach *Dyskusyjnego Klubu Książki*, rozpoczęto również spotkania z najmłodszymi czytelnikami. W zeszłym roku odbyły się 4 spotkania najmłodszych klubowiczów. DKK dla Najmłodszych liczy 15 stałych członków. Książki, które wspólnie czytano, miały nie tylko zachęcać do samodzielnej lektury, ale też do spędzania wolnego czasu w bibliotece.

3. Projekt „Mogę więcej, chcę lepiej z... Książnicą Stargardzką” (realizacja: styczeń-luty ubiegłego roku)

Projekt obejmował cykl warsztatów dedykowanych kobietom. Zaplanowano 4 spotkania, pełne wiedzy i praktycznych porad prowadzonych przez ekspertki - panie: Izabelę Apanowicz oraz Sylwię Wojsznarowicz. Pierwsza z nich jest kosmologiem z 20-letnim stażem i ambasadorką zdrowego stylu życia. To szkoleniowiec, wykładowca, opracowuje programy dla salonów urody i obiektów SPA. Druga z nich to miłośniczka zdrowia, sportu, aloesu oraz rozwoju osobistego. Na swoim blogu propaguje zdrowy tryb bycia i życia.

Tematem cyklu zajęć był przede wszystkim zdrowy styl życia i jego główne filary: zdrowie, uroda, pasja, aktywność fizyczna. Uczestniczki dowiadywały się jak dokonać zmian w życiu swoim oraz rodziny i nie „zwariować”; od czego zacząć; jak się do tego zabrać i gdzie szukać inspiracji i motywacji.

Z czterech zaplanowanych spotkań mogły odbyć się dwa. Pierwszemu z warsztatów towarzyszyła ekspozycja poradników dla kobiet pod hasłem: *Żyj zdrowo i świadomie*, które wypożyczano. Pandemia koronawirusa sprawiła, że na czas bliżej nieokreślony zajęcia zostały zawieszone. W warsztatach wzięło udział 65 pań.

4. Narodowe Czytanie

Impreza została zorganizowana w związku z zainicjowaną przed 9 laty przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego, ogólnopolską akcją publicznego czytania największych polskich dzieł literackich pn. *Narodowe Czytanie Arcydział Literatury Polskiej*. W 2019 roku czytano i przypominano nowele narodowe, w ubiegłym roku – *Balladynę* Juliusz Słowackiego. 9. edycja tej ogólnopolskiej akcji odbyła się w sobotę, 5 września 2020 roku. Książnica Stargardzka przygotowała czytanie tej lektury na łonie natury, na parkowej polanie sąsiadującej z tymczasową siedzibą biblioteki. Na polanie nie zabrakło prasłowiańskich elementów scenografii: drewnianych rzeźb, glinianych naczyń, wianków, wiklinowych koszy wypełnionych ziołami, orzechami oraz „owocami zbrodni” – czyli malinami. Kierunek do centrum wydarzeń wskazywały drewniane kierunkowskazy prowadzące nad jezioro Gopło, do lasu i siedziby Pustelnika, do chaty Aliny i Balladyny oraz do zamku księcia Kirkora. Nie zabrakło także ujednoliconego dla klimatu tego baśniowego dramatu dress code’u w kreacjach. Bibliotekarze, jako jego bohaterowie, zaprezentowali się w przygotowanych na tę okazję białych szatach z elementami słowiańskiego folkloru. Nawet deszczowa aura nie pokrzyżowała szyków i nie powstrzymała stargardzkich uczestników promocji czytelnictwa. Uczestnicy akcji pod parasolami, a ci bardziej odważni bez parasola, prezentowali dialogi, bądź monologi, wybrane przez siebie lub wylosowane przez organizatora. Bibliotekarze Książnicy

nagrodzili uczestnika, który urzekł ich sposobem interpretacji tekstu, koronawirusową koroną króla Popiela III. Wszyscy uczestnicy Narodowego Czytania zabrali ze sobą coś na rozgrzanie - malinową herbatkę ze słodkim malinowym dodatkiem.

Stargardzką odsłonę Narodowego Czytania „w kręgu zieleni” zapowiadał zrealizowany przez Książnicę nietuzinkowy zwiastun filmowy, który w ciągu zaledwie kilku dni osiągnął wielotysięczną oglądalność w mediach społecznościowych. Przedsięwzięcie zostało uwiecznione na zdjęciach oraz nagraniu wideo. Materiały te są dostępne w mediach społecznościowych Książnicy Stargardzkiej.

5. Warsztaty lalkarskie „Teatr się Robi”

„Teatr Się Robi” to projekt realizowany w 2020 roku przez Książnicę Stargardzką w ramach Stargardzkiego Budżetu Obywatelskiego 2020. Są to międzypokoleniowe warsztaty z lalkarstwa, których zwieńczeniem będzie przedstawienie „Bajkowy galimatias”. Warsztaty obejmują własnoręczne wykonanie lalek teatralnych wraz z kostiumami, zbudowanie scenografii oraz przygotowanie i wystawienie spektaklu lalkowego „Bajkowy galimatias”. Do czasu rozpoczęcia remontu zajęcia odbywały się w Książnicy, potem przeniesione zostały do Młodzieżowego Domu Kultury. Na warsztaty pozyskano 25.000 zł. Ogółem odnotowaliśmy ok. 300 odwiedzin ich uczestników.

6. Noc Bibliotek

Ideą jaka przyświecała każdej z sześciu edycji Ogólnopolskiej „Nocy Bibliotek” było zachęcenie w niekonwencjonalny sposób do korzystania z zasobów bibliotek jako najbardziej otwartych i dostępnych instytucji kultury z ofertą dla osób w każdym wieku. Tegoroczne wydarzenie odbyło się pod hasłem „Klimat na Czytanie”. Z tej okazji na terenie zielonym przy tymczasowej siedzibie Książnicy Stargardzkiej stworzono Klimatyczne Miasteczko Biblioteczne KLIMATSOL, w którym bibliotekarze przygotowali dla naszych czytelników oraz mieszkańców miasta szereg atrakcji:

„Klimatyczne rozgrywki w terenie”, czyli grę terenową. Zadaniem jej uczestników było przejście trasy nazwanej „Od Książnicy do Książnicy” (około 800 metrów od ul. Mieszka I nr 1 do ul. Wojska Polskiego nr 3) zgodnie z wyznaczonymi punktami. Po drodze drużyny musiały zaliczyć sześć przystanków konkursowych. Na każdym z nich czekały na uczestników różnego rodzaju zadania sprawdzające wiedzę na temat Książnicy Stargardzkiej i zabytków Stargardu. Była to już kolejna gra terenowa z cyklu „Potyczek Rodzinnych” organizowana przez stargardzkich bibliotekarzy. Potyczki cieszyły się dużą popularnością - chętnych było więcej niż liczba przewidzianych miejsc. W grze uczestniczyło 16 drużyn – łącznie 80 osób.

„Klimat na gry” to gry i zabawy podwórkowe - zabawa z chustą animacyjną, gry harcerskie (udział zaprzyjaźnionej grupy harcerzy), do tego Pracownia Frankensteina, czyli punkt tworzenia masek na maskaradę oraz strasydeł z patyczków i bibuły. Dodatkową atrakcją tej Pracowni było bezpłatne malowanie twarzy wszystkim chętnym – nie tylko dzieciom.

„Fotoklimat” to czytelnicza minifotobudka, która przyciągała wielu chętnych na nietypowe zdjęcia. Wśród gadżetów do zdjęć znalazły się: książki, ręcznie robione okulary do czytania, plakietki z książkowymi mottami, okolicznościowe maski i maseczki, kapelusze i tym podobne akcesoria.

W ramach „Klimatu na Czytanie” zaprezentowaliśmy fragmenty książki pt. „Bajka o wirusie w koronie” autorstwa Ewy Molendy.

Z kolei „Klimat na Teatr ” przedstawił efekty pracy warsztatów lalkarskich pn. „Teatr się robi” - projektu realizowanego przez Książnicę Stargardzką w ramach Stargardzkiego Budżetu Obywatelskiego. Było czym się chwalić – owocem

wielomiesięcznej pracy są naprawdę intrygujące lalki-kukły, przy pomocy których zostanie zrealizowane przedstawienie i które posłużą do kolejnych działań teatralnych.

„Klimat na Sowy” był propozycją warsztatów plastycznych, w trakcie których wszyscy chętni wykonywali z papieru olbrzymie sowy – symbol mądrości i wiedzy. Skrzydła każdej sowy wykonywane były ze stron starych książek.

Zwieńczeniem całej imprezy była Parada Straszyleł - upiórow i wampirów, wśród których nie zabrakło nawet prawdziwej mumii. To w ramach „Klimatu na straszyleł”.

Szczególną uwagę przykuwały dekoracje przy wszystkich stanowiskach bibliotecznego miasteczka, jak również charakteryzacje pracowników Książnicy, co w sumie stworzyło prawdziwy klimat z tzw. dreszczykiem. Trzeba podkreślić, że tegoroczna edycja „Nocy Bibliotek” była wyjątkowym wydarzeniem, które - pomimo wzrastającego zagrożenia epidemiologicznego – zachęciło mieszkańców naszego miasta do wyjścia ze swoich domów i podtrzymywania społecznych więzi. W imprezie wzięło udział ponad 200 osób. Relację z tego wydarzenia również można obejrzeć w mediach społecznościowych Książnicy.

7. Organizowanie konkursów

W ubiegłym roku zorganizowano 1 konkurs adresowany do użytkowników Książnicy Stargardzkiej w każdym wieku. Wzięło w nich udział 80 osób. To konkurs pn. *Potyczki Rodzinne* – VI edycja konkursu ze znajomości literatury pięknej, bibliotek, tym razem także zabytków Stargardu, odbywający się podczas obchodów *Nocy Bibliotek*. W zmaganiach wzięło udział 16 kilkuosobowych drużyn rodzinnych. Z powodu pandemii pozostałe konkursy musiały zostać odwołane.

8. Obchody 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej

Książnica Stargardzka upamiętniła jedno z największych zwycięstw w dziejach polskiego oręża, zwane Cudem nad Wisłą. Przygotowaliśmy wystawę plenerową plakatów propagandowych, zarówno polskich jak i bolszewickich. W pierwszych dekadach XX wieku tego typu materiały stanowiły istotne narzędzie agitacji, skutecznie działające na wyobraźnię ludności. Pracownicy Książnicy odczytali fragmenty wspomnień Józefa Drażkiewicza, uczestnika wojny polsko-bolszewickiej z 1920 r., opublikowane pt. „Pod Ossowem i pod Tarnopolem. Wspomnienia z wojny 1920 roku.” Józef Drażkiewicz miał wówczas 16 lat i był uczniem IV klasy gimnazjum w Sierpcu. Materiał filmowy z odczytywania tych wspomnień został opublikowany w Sieci - na portalach społecznościowych Książnicy. Do obchodów zaprosiliśmy również stargardzką młodzież, która przygotowała okolicznościowe malowidła na dziedzińcu tymczasowej siedziby Książnicy. Odwiedzający naszą bibliotekę mogli zapoznać się z przygotowanymi ciekawostkami na temat Bitwy Warszawskiej oraz zbiorami dotyczącymi Polski z okresu międzywojennego, w tym z pierwszym wydaniem 10 tomów *Pism zbiorowych* Józefa Piłsudskiego z lat trzydziestych ub. wieku.

9. Wystawy i ekspozycje

W *Galerii Jednego Obrazu* funkcjonującej w Książnicy Stargardzkiej od 6 lat, zorganizowanej pod patronatem Stargardzkiego Stowarzyszenia Miłośników Sztuk Plastycznych „Brama”, co dwa miesiące prezentowany był obraz któregoś, związanego ze stowarzyszeniem, artysty. O wyborze obrazu decydowało Stowarzyszenie. Od połowy 2013 roku przy ulicy Mickiewicza nr 1B w centrum Stargardu, w ogólnodostępnej bramie wejściowej, zainstalowano specjalną tablicę, na której prezentowana była reprodukcja obrazu, którego oryginał można było obejrzeć w Książnicy Stargardzkiej oraz niezbędne informacje o jego autorze. W 2020 roku w Galerii w styczniu i lutym wystawiono obraz Elżbiety Woźniak pt. *Żywioty wyobraźni*.

Do końca lutego, dopóki biblioteka funkcjonowała w dotychczasowej siedzibie, w działach wyeksponowane były trzy nasze stałe wystawy: ekspozycje najciekawszych zbiorów zabytkowych Książnicy: „*Starości*” oraz *Publikacji Książnicy Stargardzkiej*, jak również *Teatr i historia* - prezentacja pamiątkowej patery ze zbiorów Książnicy Stargardzkiej z 1898 roku wykonanej z okazji cyklicznego festiwalu teatralnego Luther-Festspiel odbywającego się w Stargardzie.

Ograniczona przestrzeń budynku przy ul. Wojska Polskiego, w którym funkcjonuje obecnie nasza biblioteka, nie pozwala nam na organizację wystaw. Nie zrezygnowaliśmy jednak z zamieszczania przy wejściu do obecnej Wypożyczalni Główniej oraz w niej samej ekspozycji, których celem była prezentacja nowości wydawniczych opatrzone i innych książek polecanych przez bibliotekarzy pn: „Na wolne z książką - czemu nie?”; „Nowości - Nie przegap!”, „Top 10 zaczytanych książek”; „Powiedz mi jak mnie kochasz - love story w literaturze”; „Książki na długie zimowe wieczory”; „Umil sobie święta dobrą książką”. Podobnie było w obydwu placówkach filialnych Książnicy. Tego rodzaju ekspozycje cieszą się nieustannym zainteresowaniem czytelników i często są podstawą ich wyborów czytelniczych.

INNE FORMY DZIAŁALNOŚCI

1. Inne działania na rzecz popularyzacji książki i czytelnictwa oraz bibliotek

Książnica Stargardzka od lat konsekwentnie rozszerza swoją ofertę programową i nawiązuje kontakty z nowymi środowiskami lokalnymi.

W promocji działań Książnicy Stargardzkiej aktywnie wykorzystywany był Internet. Biblioteka prowadziła także własną stronę WWW oraz profile na portalach społecznościowych *Facebook* oraz *Instagram*. Na stronie internetowej i portalach umieszczane były aktualne informacje z życia i działalności biblioteki oraz galerie zdjęć.

Promowanie czytelnictwa i zainteresowania książką wraz z pożytkami z niej płynącymi, jak również samej biblioteki jako miejsca, w którym można w atrakcyjny i pożyteczny sposób spędzić czas wolny, przejawiało się w różnorodnych formach działań podejmowanych przez Książnicę.

Było to:

1) Organizowanie lekcji bibliotecznych i lekcji tematycznych (realizacja: styczeń-luty ubiegłego roku)

Celem lekcji bibliotecznych jest zapoznanie użytkowników Książnicy Stargardzkiej z jej zbiorami i warsztatem informacyjnym oraz przygotowanie czytelników do posługiwania się katalogami elektronicznymi, m.in. samodzielnego zamawiania i rezerwowania książek. W 2020 roku odbyło się 12 takich zajęć dla 282 uczniów.

Obok lekcji bibliotecznych Książnica Stargardzka prowadzi lekcje tematyczne i zajęcia warsztatowe. Tematem przewodnim zeszłorocznych zajęć były m.in.: miasto Stargard, wybitni Polacy i zdrowie (nazwy zajęć: *Stargard – moje miasto*, *Moje zdrowko* oraz *Urodziny Lolka – setna rocznica urodzin papieża św. Jana Pawła II*). Zajęcia te uatrakcyjnione zostały przygotowanymi przez bibliotekarzy prezentacjami multimedialnymi przedstawianymi ich uczestnikom w Sali Projekcyjnej. Przeprowadzono 39 takich zajęć dla dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych. Uczestniczyło w nich 831 osób.

Lekcje tematyczne i zajęcia warsztatowe były w poprzednich latach najpopularniejszą i najbardziej cenioną przez nauczycieli formą współpracy naszej biblioteki z przedszkolami i szkołami. Terminarz mających się odbyć lekcji są rezerwowane z dwu – trzymiesięcznym wyprzedzeniem. Zajęcia te cieszą się największym zainteresowaniem wśród nauczycieli przedszkolnych oraz nauczycieli nauczania początkowego.

2) Prowadzenie zajęć z cyklu „Wesołe Soboty” (realizacja: styczeń-luty ubiegłego roku)

Wesołe Soboty w Bibliotece to cykliczne zajęcia dla dzieci, realizowane w Książnicy Stargardzkiej od kilku lat. Podczas sobotnich spotkań organizowane były zajęcia ruchowe (np. Turniej Rycerski), plastyczno-techniczne, gry i zabawy, w tym zabawa w teatr, spotkania autorskie i z innymi osobami (np. ze strażakiem), spotkania z bajkowymi bohaterami podczas zajęć Głośnego Czytania, prezentacje multimedialne czy warsztaty z kodowania. Organizowano nawet bale, jak *Baśniowy Bal* w ubiegłym roku. W zeszłym roku sobotnie zajęcia *Biblioteka na Wesoło* zdążono przeprowadzić 3-krotnie. Uczestniczyło w nich 72 najmłodszych użytkowników biblioteki i ich opiekunów.

3) Udział w projekcie Instytutu Książki pn. „Mała Książka – Wielki Człowiek”

Od 2018 roku Książnica Stargardzka bierze udział w kampanii społecznej „Mała książka - wielki człowiek” dofinansowanej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Ta ogólnopolska akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania ze swoimi pociechami biblioteki i codziennego czytania dziecku. Dlatego każdy przedszkolak, który pojawia się w Dziale Dziecięco-Młodzieżowym Książnicy, otrzymuje w prezencie specjalną Wyprawkę Czytelniczą oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą kolejną wizytę, zakończoną wypożyczeniem przynajmniej jednej książki z księgozbioru dziecięcego, maluch otrzymuje naklejkę, a po zebraniu dziesięciu, zostaje uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. Od września 2018 roku akcja objęła wszystkie trzylatki, a od września 2019 roku także cztero i pięcioletki. Statystyki odwiedzin i wypożyczeń z trzech ostatnich lat, uzyskane z systemu bibliotecznego, w którym pracujemy potwierdziły, że kampania ta odnosi duży sukces. Na koniec 2017 roku mieliśmy w Książnicy 48 zarejestrowanych dzieci w wieku od lat 3 do 5. Na koniec 2018 roku było ich już 98, a na koniec 2019 – 222. W roku 2020 przyjęliśmy do grona naszych najmłodszych czytelników kolejnych 33 dzieci.

4) Zajęcia Klubu Gier Niekomputerowych (realizacja: styczeń-luty ubiegłego roku)

Na początku ubiegłego roku powołaliśmy do życia Klub Gier Niekomputerowych i w soboty zaczęliśmy organizować spotkania z planszówkami, zachęcając wszystkich do zabawy z tzw. „grami bez prądu”. Jak pisano na portalu informacyjnym e-stargard.pl po pierwszym spotkaniu z planszówkami: „Książnica Stargardzka przeżyła prawdziwe oblężenie. Gracze błyskawicznie zajęli wszystkie przygotowane dla nich stoliki, rozlokowali się na każdym wolnym skrawku podłogi w Dziale Multimedialnym, po czym w tempie lawinowym pod planszami znikwały wolne kawałki lady, parapetów, biurek bibliotekarek, schody, korytarze (...)”. Do czasu zamknięcia naszej dotychczasowej siedziby w związku z rozpoczęciem prac remontowych, zajęcia z grami bez prądu zorganizowane zostały dziewięciokrotnie. Do wspólnej zabawy w Książnicy w ramach tych sobotnich spotkań przyłączyło się ok. 700 osób.

5) Dzień otwarty z Książnicą - biblioteczne last minute

W niedzielę 1 marca (Międzynarodowy Dzień Przytulania Bibliotekarzy!), Książnica Stargardzka zorganizowała wyjątkowy dzień otwarty. Przez niedzielne popołudnie odbywało się zwiedzanie zakamarków biblioteki z przewodnikiem. Była to niepowtarzalna szansa na ostatnie spojrzenie na wnętrza Książnicy tuż przed jej zamknięciem na czas generalnego remontu. Gości oprowadzano od piwnicy aż po strych, nie pominąwszy gabinetu dyrektora, w którym można było usiąść na dyrektorskim fotelu. A oprócz

zwiedzania na stargardzian czekały i inne atrakcje - pamiątki, gadżety, działała nawet kawiarenka. Dwukrotnie wystawiono przedstawienie teatrzyku kukielkowego, najmłodsi mogli uczestniczyć w "Urodzinach Lolka" – zajęciach multimedialnych upamiętniających św. Jana Pawła II, a starsi zapoznać się z trzema wystawami. Pożegnać się z Książnicą Stargardzką przed jej generalnym remontem przyszło tego dnia ok. 500 osób.

IV. WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI DZIAŁAJĄCYMI NA TERENIE STARGARDU

W 2020 roku sytuacja epidemiczna w kraju zdecydowanie wpłynęła na znaczne ograniczenie naszej współpracy z przedszkolami i szkołami wszystkich poziomów nauczania z powiatu stargardzkiego, instytucjami kultury, stowarzyszeniami społecznymi i artystycznymi, przedsiębiorstwami i firmami.

Kontynuowano współpracę z Warsztatem Terapii Zajęciowej Koło w Stargardzie. Udostępniano Salę Teatralną celem umożliwienia sprawdzenia się dzieciom na scenie. Odbływały się tam próby przygotowywanych przez nich spektakli. Podobnie było w przypadku spotkań grupy wsparcia matek karmiących piersią pn. *Mleko*teka. W styczniu i lutym zeszłego roku odbyły się w Książnicy dwa spotkania tej grupy.

Od czasu utworzenia w 2010 roku punktu bibliotecznego w istniejącej na terenie Zakładu Karnego biblioteki, Książnica Stargardzka aktywnie współpracuje z tym Zakładem. W ubiegłym roku, mimo pandemii, odbywała się wymiana księgozbioru udostępnianego do punktu bibliotecznego.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020, a konkretnie priorytet 3. tego programu, obejmujący zakup nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych oraz promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, wpłynął na zacieśnienie współpracy bibliotek szkolnych z bibliotekami publicznymi w tym zakresie. We współpracy z Powiatowym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Stargardzie zorganizowaliśmy spotkanie informacyjne dla bibliotekarzy z tych bibliotek szkolnych, które otrzymały środki na realizację tego Programu. W spotkaniu uczestniczyli bibliotekarze z 8 szkół z terenu powiatu stargardzkiego (w tym z Małkocina, Pęczyna, Sowna i Strachocina). Spotkanie dotyczyło doboru książek do biblioteki szkolnej, form współpracy z naszą biblioteką publiczną w zakresie promowania czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz właściwego rozliczenia zadania.

Od lat Książnica Stargardzka współpracuje ze stargardzkim Uniwersytetem Trzeciego Wieku. To właśnie w Książnicy ten Uniwersytet powstał w 2000 roku i miał swoją pierwszą siedzibę. Do czasu przeprowadzki, działało w Książnicy kilka sekcji zainteresowań. Ukoronowaniem wieloletniej współpracy z UTW Stargard, był specjalny dyplom uznania wręczony dyrektorowi Książnicy oraz uhonorowanie kierownika Czytelni Głównej i Informatorium Beaty Śpiechowicz, pamiątkową monetą „3 Dukaty Mądrości” podczas uroczystej gali, przy okazji inauguracji nowego roku akademickiego 2020/2021.

Współpraca Książnicy Stargardzkiej z podmiotami zewnętrznymi nie ogranicza się do Stargardu. Część działań, które realizujemy ma zasięg powiatowy (najważniejsze opisano omawiając działalność statutową Książnicy Stargardzkiej w 2020 roku w pkt. 8 Realizacja zadań biblioteki powiatowej).

W ubiegłym roku przy organizacji Nocy Bibliotek wspomógł nas Event Kolektyw z Żarowa (bezpłatne malowanie buziek) i Spółdzielnia Socjalna Mała Ina w Dolicach (słodki poczęstunek dla uczestników spotkań autorskich, które odbywały się w naszej Kawiarence Literackiej. W spotkaniu zorganizowanym dla bibliotekarzy szkolnych wzięły udział pracownice biblioteki w Małkocinie.

Poniżej tabela ilustrująca charakter i częstotliwość współpracy z podmiotami zewnętrznymi działającymi na terenie Stargardu na przestrzeni 3 ostatnich lat.

Nazwa podmiotu zewnętrznego	Rodzaj współpracy	Ilość wspólnych inicjatyw		
		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Szkoła Podstawowa nr 1	uczestnik zajęć w KS	9	3	4
	uczestnik konferencji KS	1		
	uczestnik spotkania autorskiego	1		
	udział w konkursie KS	2		
	pomoc KS w zakupie nowości do biblioteki szkolnej w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa	1		
Szkoła Podstawowa nr 2	uczestnik zajęć w KS	2	4	
	uczestnik konferencji KS	1		
	udział w konkursie KS	1	1	
	udział w jury konkursowym w szkole		1	
	pomoc KS w zakupie nowości do biblioteki szkolnej w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa	1		
	wystawienie spektaklu w KS	1		
	wypożyczenie z KS sprzętu do obsługi imprezy	1		
	zaopatrzenie punktu bibliotecznego w bibliotece szkolnej	1	1	
Szkoła Podstawowa nr 3	uczestnik zajęć w KS	13	9	6
	udział w imprezie KS	1		
	udział w konkursie KS		1	
	pomoc KS w zakupie nowości do biblioteki szkolnej w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa	1		
Szkoła Podstawowa nr 4	uczestnik zajęć w KS	12	12	4
	uczestnik konferencji KS	1		
	udział w konkursie KS	2		
	wypożyczenie z KS sprzętu do obsługi imprezy	1		
Szkoła Podstawowa nr 5	uczestnik zajęć w KS	14	16	13
	uczestnik spotkania autorskiego w KS	1		
	udział w konkursie KS	1	1	
	uczestnik konferencji KS	1		
	uczestnik spotkania informacyjnego dla			1

	bibliotekarzy szkolnych			
	wzbogacenie księgozbioru biblioteki szkolnej		1	1
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1. Szkola Podstawowa nr 6	uczestnik zajęć w KS	4	1	1
	uczestnik konferencji KS	1		
	udział w konkursie KS	1		
	wzbogacenie księgozbioru biblioteki szkolnej i przedszkola		1	
Szkola Podstawowa nr 7	uczestnik zajęć w KS	8	5	
	pomoc KS w zakupie nowości do biblioteki szkolnej w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa	1		
	prowadzenie zajęć półkolonijnych przez KS	2	1	
Szkola Podstawowa nr 8	uczestnik zajęć w KS		5	
	uczestnik konferencji KS	1		
	uczestnik spotkania informacyjnego dla bibliotekarzy szkolnych			1
	udział KS w jury konkursowym w szkole	1	1	
	prowadzenie zajęć półkolonijnych przez KS		3	
Szkola Podstawowa nr 9	uczestnik zajęć w KS	6	10	
	pomoc KS w zakupie nowości do biblioteki szkolnej w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa	1		
	przekazanie szkole części likwidowanego wyposażenia KS (pianino, podest sceniczny)			1
Szkola Podstawowa nr 10	uczestnik zajęć w KS	1	5	1
	uczestnik konferencji KS	1		
	udział w konkursie KS	1		
Szkola Podstawowa nr 11	uczestnik zajęć w KS	1	2	1
	udział w jury konkursowym w szkole	1		
Szkola Podstawowa Specjalna	uczestnik zajęć w KS	9	11	1
	udział w jury konkursowym w szkole	1	1	
	wystawa prac uczniów w KS	1	1	1
	przekazanie szkole części likwidowanego wyposażenia KS (biurko, ława, krzesła)			1
Niepubliczna Szkoła Podstawowa z oddziałami integracyjnymi „Tęczowe Abecadło”	prowadzenie zajęć półkolonijnych przez KS	1		
	wzbogacenie księgozbioru biblioteki szkolnej			1
Niepubliczna Szkoła Podstawowa	uczestnik zajęć w KS			4

„Uśmiech”				
Gimnazjum Integracyjne przy SP2	udział w konkursie KS	1		
Gimnazjum nr 3 przy SP10	udział w konkursie KS	1	1	
Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Stargardzie	pomoc w organizacji imprezy		1	
	udział w imprezie KS	1		
	uczestnik spotkania informacyjnego dla bibliotekarzy szkolnych			1
Liceum Ogólnokształcące nr 1	udział w konkursie w KS	2	1	
	uczestnik konferencji KS	1		
Liceum Ogólnokształcące nr 2	współorganizator konkursu	1		
	udział KS w jury konkursowym w szkole	1	1	
	udział szkoły w jury konkursowym w KS	1	2	
	udział w konkursie w KS	2	1	
	uczestnik konferencji KS	1		
	wypożyczenie ze szkoły sprzętu do obsługi imprezy	1	1	
Zespół Szkół nr 1	uczestnik zajęć w KS	2		
	udział w imprezie KS	1		
	udział w konkursie KS	2	2	
	współorganizator konkursu	1	1	
	uczestnik konferencji KS	1		
	pomoc w organizacji imprezy		1	
Zespół Szkół nr 2	udział w konkursie KS	1	1	
Zespół Szkół nr 5	uczestnik zajęć w KS	4		
	udział w imprezie KS	2		
	udział w konkursie KS		1	
	uczestnik konferencji KS	1		
Zespół Szkół Budowlano-Technicznych	udział w konkursie KS	1		
	uczestnik spotkania informacyjnego dla bibliotekarzy szkolnych			1
	uczestnik konferencji KS	1		
Przedszkole Miejskie nr 1	uczestnik zajęć w KS	19	18	1
	udział w konkursie w KS	1	1	
Przedszkole Miejskie nr 2	uczestnik zajęć w KS	16	18	4
	uczestnik spotkania autorskiego w KS	1		
	wystawienie spektaklu w KS	1		
	wypożyczenie z KS sprzętu do obsługi imprezy	1		
Przedszkole Miejskie nr 3	uczestnik zajęć w KS		7	
	udział w konkursie w KS		1	
Przedszkole Miejskie nr 4	udział w konkursie w KS	1	1	
Przedszkole Miejskie nr 5	uczestnik zajęć w KS	8	5	
	udział w konkursie w KS	1	1	
	udział w imprezie KS		1	
Przedszkole Miejskie nr 6	uczestnik zajęć w KS	3	1	
	udział w konkursie w KS	1	1	

Przedszkole Miejskie nr 7	uczestnik zajęć w KS	3	1	3
Niepubliczne Przedszkole Calineczka	uczestnik zajęć w KS	1		
Niepubliczne Przedszkole Chatka Małolatka	uczestnik zajęć w KS		4	
Niepubliczne Przedszkole Tęczowa Przygoda i Klub Dziecięcy	uczestnik zajęć w KS	4	9	1
	prowadzenie zajęć w KS		1	
	prowadzenie zajęć półkolonijnych przez KS	2	1	
Niepubliczne Przedszkole Uśmiech	uczestnik zajęć w KS		8	1
	udział w konkursie w KS	1	1	
Niepubliczne Integracyjne Przedszkole Niezapominajka	uczestnik zajęć w KS	1		1
Niepubliczne Przedszkole Integracyjne Wesoła Lokomotywa	uczestnik zajęć w KS	8	4	2
Niepubliczne Przedszkole Montessori „Na Zielonym Wzgórzu”	uczestnik zajęć w KS		3	
	udział w konkursie w KS	1		
	udział w imprezie KS		1	
Elemelek Przedszkole Niepubliczne	uczestnik zajęć w KS		2	
	udział w konkursie w KS		1	
Szkoła lub przedszkole nieokreślone – danych o placówce edukacyjnej nie gromadzono	uczestnik zajęć w KS	132	108	
Bursa Szkolna	wzbogacenie księgozbioru biblioteki			1
Stowarzyszenie Omne Verbum (założone w 2019 r.)	zaopatrywanie Stowarzyszenia w książki do punktów bookcrossingowych (pozostawiania książek w miejscach publicznych)		1	
	współpraca w zakresie przekazywania książek pochodzących z darów innym bibliotekom			1
	pomoc w organizacji zajęć w KS		2	
	współorganizacja imprezy			1
Związek Harcerstwa Polskiego. Hufiec Stargard	uczestnik zajęć w KS		2	
	prowadzenie zajęć półkolonijnych przez KS		5	1
	prowadzenie zajęć przez harcerzy	1	2	
	pomoc w organizacji imprezy KS	1	1	
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii	uczestnik zajęć w KS		13	
Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy. Oddział Krajowego Towarzystwa Autyzmu w Stargardzie	uczestnik zajęć w KS		3	
	udział w imprezie KS	1	1	
	wypożyczenie z KS sprzętu do obsługi imprezy	1		
Warsztat Terapii Zajęciowej. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Stargardzie	uczestnik zajęć w KS	5	1	2
	udział w imprezie KS	1	1	
Środowiskowy Dom Samopomocy w	uczestnik zajęć w KS		1	2

Stargardzie	udział w imprezie KS	1	1	
Stowarzyszenie Inicjatyw Artystycznych PRO ARTE przy Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Stargardzie	udział w imprezie KS	1		
Stowarzyszenie Potrzebny Dom	prowadzenie zajęć półkolonijnych przez KS	10	15	3
Młodzieżowy Dom Kultury	prowadzenie zajęć półkolonijnych przez KS	2	1	1
	wystawa prac MDK w KS		1	
	udział w imprezie KS	1	1	
	udział w zajęciach w KS			1
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Stargardzie	wzbogacenie księgozbioru biblioteki Zespołu		1	
Zakład Karny	zaopatrzenie punktu bibliotecznego w ZK	1	1	1
	pomoc w przygotowaniu imprezy KS	1	1	
Cukiernia Jacek Placek	sponsor słodkiego poczęstunku dla uczestników spotkań autorskich			2
Związek Ukraińców w Polsce. Koło w Stargardzie	pomoc w organizacji imprezy	1	1	
Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli	współorganizator konkursu	1	1	
	współorganizator konferencji	1		
	współwydawca publikacji	1		
	współorganizator spotkania informacyjnego dla bibliotekarzy szkolnych			1
Dziennik Stargardzki	partner medialny	1	1	
Portal info.stargard.pl	partner medialny	1	1	
Stargardzki Portal Internetowy	partner medialny	1	1	
Twoje Radio	partner medialny	1	1	
Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie	współorganizator imprezy	2	1	
	udział w imprezie KS	1	1	
	wypożyczenie sprzętu/zbiorów do MAH	1		
	uczestnik konferencji KS	1		
Stargardzka szkoła baletowa LISA	udział w imprezie KS	1	1	
Szkoła Tańca Alfa–Astra w Stargardzie	udział w imprezie KS		1	
Stargardzkie Centrum Kultury	współorganizator imprezy	2	1	
	wystawa prac SCK w KS		1	
	udział w imprezie KS	1	1	
	pomoc w organizacji imprezy KS	1	1	
Gminne Centrum Kultury w Dolicach	prowadzenie zajęć półkolonijnych przez KS			1
Klub Senior+ (os. Lotnisko)	udział w zajęciach w KS	20		
Stargardzki Związek Weteranów Lekkiej Atletyki	udostępnienie prądu na czas biegów	4		
Placówka Żandarmerii Wojskowej w Stargardzie	pomoc w prowadzeniu zajęć w KS	1		
Stargardzkie Centrum Wspierania	pomoc w organizacji imprezy		1	

Organizacji Pozarządowych	KS			
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Stargardzie	prezentacja prac konkursowych w KS	1		
	zabezpieczenie imprezy KS	1	1	
Straż Miejska w Stargardzie	zabezpieczenie imprezy KS	1	1	
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej	zabezpieczenie gospodarcze imprezy KS	1	1	
Komenda Powiatowa Policji w Stargardzie	prezentacja prac konkursowych w KS	1		
	zabezpieczenie imprezy	1	1	
Klub Wojskowy w Stargardzie	udział w imprezie KS	1	1	
Automobilklub Stargardzki	udział w imprezie KS		1	
Centrum Edukacyjno Szkoleniowo Terapeutyczne Pozytywka	udział w imprezie KS		1	
Mała Lingua Szkoła Języków Obcych	udział w imprezie KS	1	1	
Centrum Nauki i Biznesu Żak	udział w imprezie KS		1	
Grupa malarstwa artystycznego „Malachit”	udział w imprezie KS	1	1	
Matplaneta Stargard	udział w imprezie KS	1	1	
Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu stargardzkiego. Fundacja Pod Aniołem	udział w imprezie KS	1		
Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejski. Koło nr 1 w Stargardzie	udział w imprezie KS	1	1	
Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi	udział w imprezie KS	1	1	
Fundacja DKMS Stargard	udział w imprezie KS	1		
Klub Zdrowego Stylu Życia „11-tka”	udział w imprezie KS	1	1	
Gabinet Medycyny Niekonwencjonalnej w Stargardzie	udział w imprezie KS	1		
Pracownia ceramiki i rękodzieła Gliniany Zakątek	udział w imprezie KS	1		
Młodzieżowy Zespół Doradczy Prezydenta Miasta Stargard	udział w imprezie KS		1	
	udział KS w jury konkursowym	1	1	
Ośrodek Szkolenia Psów Canis Sport	udział w imprezie KS	1	1	
Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów. Oddział Rejonowy w Stargardzie	udział w imprezie KS	1	1	
Polski Związek Niewidomych. Koło Terenowe w Stargardzie	udział w imprezie KS	1	1	
Stargardzki Klub Morsów Miedwianie	udział w imprezie KS		1	
Stargardzkie Stowarzyszenie Miłośników Sztuk Plastycznych Brama	współorganizator Galerii	1	1	1
	udział w imprezie KS	1	1	
Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta ALA	udział w imprezie KS		1	
Stowarzyszenie Amazonek Stokrotka	udział w imprezie KS	1	1	
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencją. Koło w Stargardzie	udział w imprezie KS		1	
Uniwersytet Trzeciego Wieku w	udział w imprezie KS	1	1	

Stargardzie	obsługa sprzętu podczas imprezy KS	10	14	
	przygotowanie sali KS do zajęć UTW	20	28	
	udostępnianie pomieszczeń KS	111	127	
	udostępnianie zbiorów KS na zajęcia	5	7	
	Wystawa prac Sekcji Rękodzieła w KS	1	1	
Grupa wsparcia matek karmiących piersią Mlekołeka	udostępnianie pomieszczenia KS	6	5	2
Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej. Koło w Stargardzie	udostępnianie pomieszczenia KS	3	1	
Polski Związek Działkowców. Rodzinny Ogród Działkowy	wypożyczenie z KS sprzętu do obsługi imprezy		1	
Podsumowanie		600	590	77

Tabela obrazuje, że zakres i rozmiary współpracy Książnicy Stargardzkiej z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi z miasta w latach 2018-2019 nie uległy zmianie. Różnice w uzyskanych w poszczególnych latach wskaźnikach były bardzo drobne i nie pozwalały na mówienie o wzroście bądź pewnym ograniczeniu współpracy. W roku ubiegłym przeprowadzka do siedziby zastępczej o powierzchni niemal dziewięciokrotnie mniejszej niż dotychczas oraz pandemia i będące jej konsekwencją wymogi sanitarne, w tym konieczność zachowania 1,5 m odstępu, a okresowo również zakaz organizowania imprez kulturalnych za wyjątkiem wirtualnych, mocno pokrzyżowały nam szlaki i spowodowały znaczne ograniczenie współpracy z innymi podmiotami działającymi na obszarze naszego miasta.

V. PLAN DZIAŁANIA NA KOLEJNE LATA W ZAKRESIE REALIZACJI GŁÓWNYCH PRIORYTETÓW

Najbliższe kilkanaście miesięcy będzie dla Książnicy Stargardzkiej okresem szczególnym. Ze względu na remont głównej siedziby Książnicy, biblioteka funkcjonuje obecnie w budynku zastępczym po Gimnazjum Katolickim. Ponieważ szkoła dysponuje znacznie mniejszą powierzchnią niż dotychczasowa siedziba biblioteki, część mebli i zbiorów bibliotecznych przechowywana jest w pomieszczeniach magazynowych zlokalizowanych w 2. Stargardzkim Batalionie Saperów (Czerwonych Koszarach). Zbiory oraz część pozostałego majątku są tam odpowiednio zabezpieczone do czasu oddania do użytku wyremontowanej siedziby biblioteki. Przechowywane tam zbiory są wyłączone z użytkowania i rotacyjnie uzupełniają zbiory będące obecnie w obiegu.

Kubatura budynku, w którym biblioteka funkcjonuje obecnie oraz pandemia wpłynęły na ograniczenie liczby organizowanych przedsięwzięć kulturalnych, a realizację niektórych uniemożliwiły. Niemniej planujemy przeprowadzić szereg przedsięwzięć, również we współpracy z innymi stargardzkimi instytucjami i stowarzyszeniami (konkursy, Narodowe Czytanie, obchody Europejskich i Zachodniopomorskich Dni Dziedzictwa, Ogólnopolskiej Nocy Bibliotek, Dnia Wiersza z Błękitną Wstążką, zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej, wznowienie spotkań Klubu Gier Niekomputerowych). Część z nich odbędzie się w plenerze, część, o ile będzie to konieczne, on-line.

Dodatkowe rozszerzenie oferty kulturalnej, a w szczególności edukacyjnej, nastąpi po oddaniu do użytku wyremontowanej siedziby biblioteki. Wiązać się to będzie z otwarciem w Książnicy Pracowni Kreatywności, w której realizowane będą liczne i nowe działania wzbogacające naszą ofertę. Funkcjonować w niej będzie kilka kół zainteresowań,

odbywać się będą zajęcia warsztatowe z zastosowaniem psychoterapii, skorzystać będzie można z pomocy w nauce. Z myślą o młodzieży prowadzona będzie edukacja prozawodowa i grupa samopomocowa pn. „Jesteśmy najważniejsi”. Z myślą o najmłodszych będą prowadzone zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym, które do przedszkoli nie uczęszczają. Dorośli będą mogli uczestniczyć w cyklicznych spotkaniach ze specjalistami z różnych, praktycznych dziedzin: medykami, prawnikami, dietetykami itd. Zaistnieje grupa samopomocowa opierająca się na wymianie usług między jej członkami, a także kursy języka polskiego dla przedstawicieli mniejszości narodowych. Z myślą o seniorach prowadzone będą szkolenia z podstaw obsługi komputera i podstawowych programów komputerowych oraz aplikacji mobilnych na smartfony.

DYREKTOR
Książnicy Stargardzkiej
Starszy Kustosz
mgr **Krzysztof Kopacki**

KSIAŻNICA STARGARDZKA
ul. Mieszka I nr 1, 73-110 Stargard
tel. 91 578 82 40
NIP 854-14-86-254, REGON 000285907

STRESZCZENIE INFORMACJI Z DZIAŁALNOŚCI KSIĄŻNICY STARGARDZKIEJ W 2020 ROKU

Książnica Stargardzka jest samorządową instytucją kultury, prowadzącą działalność biblioteczną dla miasta Stargard i powiatu stargardzkiego. Do podstawowych zadań naszej biblioteki należy: gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych; tworzenie systemu informacji naukowej i bibliograficznej; działalność edukacyjna popularyzująca książkę i czytelnictwo oraz udzielanie bibliotekom na terenie powiatu stargardzkiego pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej.

Książnica Stargardzka do czasu rozpoczęcia prac remontowych użytkowała zabytkowy obiekt kamienicy z XVI wieku z dobudowanym pawilonem współczesnym mieszczący się przy ul. Mieszka I, a następnie budynek dotychczasowego Gimnazjum Katolickiego przy ul. Wojska Polskiego 3. Posiadamy również dwie filie biblioteczne.

W okresie od 2 marca do 14 czerwca ubiegłego roku siedziba główna Książnicy była zamknięta z powodu przeprowadzki do budynku zastępczego. Z powodu pandemii od 13 marca do połowy czerwca zamknięte zostały również obydwie filie biblioteczne. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 6 listopada, biblioteki pozostawały zamknięte również w dniach od 7 do 29 listopada 2020 roku.

Stan zatrudnienia w Książnicy na koniec roku 2020 wynosił 21 etatów.

DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA KSIĄŻNICY STARGARDZKIEJ W 2020 ROKU **Gromadzenie i opracowanie zbiorów bibliotecznych**

Na koniec 2020 roku zbiory książkowe Książnicy Stargardzkiej liczyły 101.784 woluminy, a zbiory specjalne 8.449 jednostek. Wielkość wpływów materiałów bibliotecznych w 2020 roku w Książnicy Stargardzkiej wyniosła łącznie 3.294 jednostki. Łączna liczba tytułów czasopism bieżących, jaką oferowaliśmy naszym czytelnikom w 2020 roku, wynosiła 58, w tym z prenumeraty pochodziło 49 tytułów.

Zbiory biblioteki opracowywane są elektronicznie, w programie bibliotecznym SOWA w obowiązującym na całym świecie formacie MARC21. W katalogu on-line na stronie internetowej biblioteki dostępne są informacje o wszystkich zbiorach Książnicy.

W 2020 roku z ewidencji zbiorów biblioteki zdjęto ogółem 10.124 książek.

Udostępnianie zbiorów

Zbiory Książnicy Stargardzkiej były wypożyczane elektronicznie w głównej siedzibie biblioteki i dwóch jej placówkach filialnych oraz w dwóch punktach bibliotecznych. W 2020 roku liczba wypożyczonych czytelnikom materiałów bibliotecznych wyniosła ogółem 78.020 jednostek. Spośród nich: 75.051 książek, 170 czasopism i 2.799 zbiorów specjalnych. Łączna liczba zbiorów udostępnionych czytelnikom na miejscu (w czytelniach) wyniosła 4.765, w tym: 1.865 książek, 1.318 czasopisma i 1.582 zbiory specjalne.

E-usługi oferowane przez Książnicę Stargardzką

E-usługi oferowane przez Książnicę Stargardzką to katalogi i kartoteki on-line, bazy danych oraz zdalny dostęp do książek elektronicznych spoza biblioteki. Program biblioteczny, w którym pracujemy pozwala czytelnikowi na samoobsługę zdalną (prolongaty terminu zwrotu wypożyczonych pozycji, zamawianie pozycji wypożyczonych i rezerwację zbiorów niewypożyczonych).

Książnica oferuje dostęp on-line do ponad 2.600 książek popularnonaukowych w formie e-booków. Można je czytać z dowolnego komputera z dostępem do Internetu na platformie IBUK Libra po otrzymaniu kodu dostępu w bibliotece.

Czytelnicy Książnicy Stargardzkiej

W 2020 roku w Książnicy Stargardzkiej i jej filiach zarejestrowano łącznie 5.207 czytelników (czyli osób, które wypożyczały w ubiegłym roku zbiory biblioteki). W minionym roku biblioteka odnotowała 34.758 odwiedzin użytkowników w budynkach

Książnicy. Ze stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu skorzystało 690 użytkowników.

Działalność informacyjno-bibliograficzna Książnicy Stargardzkiej

Działalność informacyjna Książnicy Stargardzkiej opiera się na materiałach dostępnych w posiadanych przez bibliotekę zbiorach oraz książkach elektronicznych, do których dostęp wykupiliśmy. Dodatkowym źródłem informacji są prowadzone przez bibliotekarzy kartoteki - kartoteka regionalna, co roku rozbudowywana o około 9.500 artykułów oraz elektroniczna kartoteka zagadnieniowa o tematyce ogólnopedagogicznej licząca 17.637 opisów bibliograficznych artykułów.

W 2020 roku bibliotekarze Książnicy Stargardzkiej udzielili czytelnikom ogółem 21.364 informacje, w tym 9.348 bibliograficznych (obejmujących poszukiwania materiałów źródłowych na konkretne zagadnienie).

Realizacja zadań biblioteki powiatowej

W ramach zadań powiatowych Książnica udziela gminnym bibliotekom publicznym z na terenie powiatu stargardzkiego (10 bibliotek z 25 placówkami bibliotecznymi) pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej oraz sprawuje nadzór merytoryczny w zakresie realizacji przez te biblioteki zadań ustawowych. W 2020 roku zorganizowano 1 szkolenie dla pracowników bibliotek powiatu stargardzkiego.

We współpracy z biblioteką publiczną funkcjonującą w Ińskim Centrum Kultury zorganizowano dla czytelników spotkanie ze starą książką. Zaprezentowaliśmy ciekawsze zbiory przedwojenne naszej biblioteki (z XIX i początku XX wieku), w tym te o ciekawych proveniencjach (pochodzące ze zbiorów Collegium Groeningianum i niemieckiego obozu jenieckiego Stalag II D).

Najważniejsze formy upowszechniania kultury

1. Spotkania autorskie i Dyskusyjnych Klubów Książki – 4 spotkania autorskie, 5 spotkań DKK.
2. Aktywne uczestnictwo Książnicy Stargardzkiej w ogólnopolskich akcjach: *Narodowego Czytania Arcydzieł Literatury Polskiej* oraz *Nocy Bibliotek* – imprezy plenerowe.
3. Warsztaty lalkarskie *Teatr się Robi* - projekt realizowany w ramach Stargardzkiego Budżetu Obywatelskiego 2020 (pozyskano 25.000 zł). Są to międzypokoleniowe warsztaty z lalkarstwa, których zwieńczeniem będzie przedstawienie pt. „Bajkowy galimatias”.
4. Obchody 100. Rocznicy Bitwy Warszawskiej - upamiętnienie jednego z największych zwycięstw w dziejach polskiego oręża. Pracownicy Książnicy odczytali fragmenty wspomnień 16-letniego ucznia gimnazjum Józefa Drażkiewicza, uczestnika wojny polsko-bolszewickiej z 1920 r., opublikowane pt. „Pod Ossowem i pod Tarnopolem. Wspomnienia z wojny 1920 r.”. Materiał filmowy z odczytywania tych wspomnień dostępny jest w Sieci - na portalach społecznościowych Książnicy. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa plenerowa plakatów propagandowych - polskich i bolszewickich.

Inne formy działalności

Promowanie czytelnictwa, zainteresowania książką i bibliotekami przejawiało się także w innych formach działań podejmowanych przez Książnicę. Dalsze działania tego rodzaju zostały zablokowane przez pandemię koronawirusa.

- 1) Organizowanie lekcji bibliotecznych i lekcji tematycznych - 12 lekcji bibliotecznych (szkoleń użytkowników) dla 282 uczniów oraz 39 lekcji tematycznych z prezentacjami multimedialnymi i zajęć warsztatowych dla 831 osób.
- 2) Udział w projekcie Instytutu Książki pn. *Mała Książka – Wielki Człowiek*. Kampania społeczna odnosi duży sukces. Na koniec 2017 roku w Książnicy było 48 zarejestrowanych dzieci w wieku od lat 3 do 5. Na koniec 2020 roku ponad 200.
- 3) Zajęcia Klubu Gier Niekomputerowych – 9 spotkań z grami planszowymi pn. *Gry bez prądu* - ok. 700 uczestników
- 4) *Dzień otwarty z Książnicą Stargardzką – biblioteczne last minute*. Zwiedzanie znanych i nieznanых miejsc w bibliotece z przewodnikiem, tuż przed zamknięciem Książnicy na czas generalnego remontu i towarzyszące temu inne wydarzenia – ok. 500 osób.

DIREKTOR
Książnicy Stargardzkiej
Starszy Kustosz
mgr Krzysztof Kopacki

KSIĄZNICA STARGARDZKA
ul. Mieszka I nr 1, 73-110 Stargard
tel. 91 578 82 40
NIP 854-14-86-254, REGON 000285907